

JHL:n säännöt

**JHL:N
SÄÄNNÖT**

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL

Hyväksytty 10.11.2010

Sisältö

Liiton säännöt	4
1 § Liiton nimi ja kotipaikka	4
2 § Liiton tarkoitus	4
3 § Jäsenyhdistyksen perustaminen ja liittoon liittyminen	5
4 § Yhteisöjäsenyhdistykset.	5
5 § Yhteisjärjestöt.	6
6 § Yhdistyksen eroaminen liitosta	6
7 § Yhdistyksen erottaminen liitosta	6
8 § Jäsenmaksut.	7
9 § Jäsenmaksuista vapautuminen	8
10 § Edustajisto	8
11 § Edustajiston kokoukset	10
12 § Liiton hallitus	12
13 § Liiton nimen kirjoittaminen.	14
14 § Liiton hallituksen työvaliokunta	14
15 § Liiton toimihenkilöt	14
16 § Taloudenhoito ja tilinpäätös	15
17 § Tilintarkastus.	15
18 § Neuvoa-antava jäsenäänestys.	15
19 § Työtaistelut	16
20 § Avustus työtaistelussa.	17
21 § Oikeusapu	17
22 § Muita määräyksiä	18
23 § Sääntöjen muuttaminen ja liiton purkaminen	19
24 §	19
Yhdistyksen säännöt.	20
1 § Yhdistyksen nimi ja kotipaikka	20
2 § Yhdistyksen tarkoitus.	20
3 § Yhteisjärjestöt.	21
4 § Yhdistykseen liittyminen	21
5 § Jäsenoikeuksien siirtyminen	22

6 § Jäsenmaksut	22
7 § Jäsenmaksuista vapautuminen	23
8 § Yhdistyksestä eroaminen	23
9 § Yhdistyksestä erottaminen	24
10 § Yhdistyksen kokoukset	25
11 § Syyskokoukset	27
12 § Kevätkokoukset	28
13 § Hallituksen tehtävät	28
14 § Yhdistyksen tilit ja toiminnantarkastus	30
15 § Yhdistyksen nimen kirjoittaminen	30
16 § Luottamusmiehet	31
17 § Muita määräyksiä	31
18 § Sääntöjen muuttaminen ja yhdistyksen purkaminen	32
19 § Yhdistyksen eroaminen liitosta	32
20 § Yhdistyksen eroaminen yhteisjärjestöstä	33
21 §	33
Yhteisjärjestön säännöt	34
1 § Yhteisjärjestön nimi, kotipaikka, toimialue ja nimenkirjoittajat	34
2 § Yhteisjärjestön tarkoitus ja tehtävät	34
3 § Yhteisjärjestön jäseneksi liittyminen	35
4 § Yhdistyksen eroaminen yhteisjärjestöstä	35
5 § Yhteisjärjestön päätösvalta	36
6 § Edustajakokoukset	37
7 § Yhteisjärjestön hallitus	38
8 § Jäsenmaksut	38
9 § Tilit ja toiminnantarkastus	39
10 § Luottamusmiehet	39
11 § Muita määräyksiä	40
12 § Sääntöjen muuttaminen ja yhteisjärjestön purkaminen	41
Yhdistyslaki 26.5.1989/503	42

Liiton säännöt

1 § Liiton nimi ja kotipaikka

1. Yhdistyksen nimi on Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry, ruotsiksi Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf. Yhdistystä nimitetään näissä säännöissä liitoksi.

2. Liiton kotipaikka on Helsingin kaupunki.

2 § Liiton tarkoitus

1. Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry toimii edunvalvonta- ja painostusjärjestönä sekä yhteiskunnallisena uudistusliikkeenä.

2. Liiton tarkoituksena on koota jäsenikseen valtion, kunnan, kuntayhtymän, seurakunnan, niiden liikelaitoksen tai yhtiön, yleishyödyllisen yhteisön, julkiselle sektorille palveluja tuottavan yrityksen tai yhteisön palveluksessa sekä vastaavilla toimialoilla työskentelevät ja aloille valmistavissa oppilaitoksissa opiskelevat.

3. Tarkoituksensa toteuttamiseksi liitto:

- a. tekee työ- ja virkaehtosopimuksia ja muita vastaavia sopimuksia, sekä valvoo niiden noudattamista,
- b. toimii työelämän kehittäjänä ja jäsentensä työmarkkina-aseman vahvistajana työelämässä
- c. parantaa jäsentensä opiskelumahdollisuuksia, yhteiskunnallista tietoisuutta ja ammattitaitoa,
- d. järjestää koulutus- ja muita tilaisuuksia sekä harjoittaa julkaisu- ja tiedotustoimintaa,
- e. avustaa yhdistysten ja niiden yhteisjärjestöjen perustamisessa,
- f. on yhteistoiminnassa liiton tavoitteita ja toimintaperiaatteita tukevien koti- ja ulkomaisten järjestöjen kanssa.

4. Liitto voi hallita ja omistaa kiinteää omaisuutta, arvopapereita ja muita rahoitusvälineitä sekä perustaa rahastoja ja säätiöitä. Toimintansa tukemiseksi liitto voi vastaanottaa avustuksia, lahjoituksia ja testamentteja, toimeenpanna arpajaisia ja

rahankeräyksiä sekä harjoittaa kioski-, ravintola- ja majoitustoimintaa. Liitto voi harjoittaa elinkeinotoimintaa, joka välittömästi liittyy sen tarkoituksen toteuttamiseen.

3 § Jäsenyhdistyksen perustaminen ja liittoon liittyminen

1. Liiton jäseneksi voidaan hyväksyä näiden sääntöjen 2 § 2 momentissa mainituilla aloilla toimivien henkilöiden muodostamat rekisteröidyt yhdistykset.
2. Ennen uuden yhdistyksen perustamista on tehtävä ennakkotiedustelu liiton hallitukselle. Hallitus antaa ennakoilmoituksen siitä, voidaanko perustettava yhdistys hyväksyä liiton jäseneksi.
3. Yhdistyksen, joka haluaa liittyä liittoon jäseneksi, on jätettävä kirjallinen hakemus liiton hallitukselle, joka päättää jäseneksi hyväksymisestä.
4. Edellytyksenä jäseneksi hyväksymiselle on, että jäsenyhdistys ja sen jäsenet hyväksyvät liiton tarkoituksen ja nämä säännöt, eivätkä ole henkilökohtaisten sitoumusten tai muiden syiden vuoksi esteellisiä noudattamaan liiton sääntöjä ja päätöksiä, eivätkä kuulu liiton tavoitteita ja toimintaperiaatteita vastustaviin järjestöihin.

4 § Yhteisöjäsenyhdistykset

1. Liiton yhteisöjäsenyhdistykseksi voidaan hyväksyä näiden sääntöjen 2 § 2. momentissa mainituilla aloilla toimivat oikeuskelpoiset järjestöt.
2. Järjestön hyväksymisestä yhteisöjäsenyhdistykseksi päättää liiton edustajisto 23 §:n sääntömuutosjärjestyksessä.
3. Nämä säännöt koskevat yhteisöjäsenyhdistyksiä, niiden jäsenyhdistyksiä ja jäseniä ainoastaan soveltuvin osin.
4. Yhteisöjäsenyhdistys voi erota liiton jäsenyydestä ilmoittamalla siitä yhdistyslain määräämällä tavalla. Eroaminen astuu voimaan heti.

5 § Yhteisjärjestöt

1. Yhdistysten toiminnan ja edunvalvonnan tehostamiseksi yhdistykset voivat perustaa rekisteröityjä yhteisjärjestöjä.
2. Jos työnantajan yhteydessä tai samalla hallinnon alalla tai samalla sopimus-alalla toimii yhteisjärjestö, sen järjestämisalalla toimivan jäsenyhdistyksen tulisi kuulua siihen jäsenenä.
3. Yhdistykset vastaavat muodostamansa yhteisjärjestön taloudellisista ja muista toimintaedellytyksistä.
4. Yhteisjärjestön perustaminen edellyttää liiton hallituksen lupaa.
5. Yhteisjärjestön tulee toiminnassaan noudattaa liiton yhteisjärjestöjen sääntöjä tai liiton edustajiston yhteisjärjestölle hyväksymiä sääntöjä.
6. Yhteisjärjestöllä ei ole liitossa äänivaltaa eivätkä ne suorita jäsenmaksuja liitolle.

6 § Yhdistyksen eroaminen liitosta

1. Yhdistyksen, joka haluaa erota liitosta, on meneteltävä yhdistyslain mukaisesti. Eroamispäätös tulee tehdä kahdessa vähintään kuukauden väliajoin pidettävässä kokouksessa. Eroamispäätös voidaan tehdä vain, jos molemmissa kokouksissa vähintään 3/4 annetuista äänistä sitä kannattaa. Yhdistys on vapaa jäsenyydestään kuuden (6) kuukauden kuluttua eroamisilmoituksen tekemisestä lukien, jolloin sen oikeudet ja velvollisuudet liitossa päättyvät. Yhdistyksen on suoritettava liitolle tulevat erääntyneet maksut ja muut jäsenvelvoitteensa.

7 § Yhdistyksen erottaminen liitosta

1. Liiton hallitus voi pidättää jäsenmaksupalautuksen suorituksen määräajaksi, enintään puoleksi vuodeksi tai erottaa yhdistyksen liitosta,
 - a. jos yhdistys ei noudata liiton sääntöjä ja niihin perustuvia liiton edustajiston ja hallituksen päätöksiä ja ohjeita,
 - b. jos yhdistys toimii liiton tarkoitusta vastaan,
 - c. jos yhdistys ei erota liiton hallituksen kehotuksesta huolimatta jäsenyy-

destään sellaista jäsentään, joka toimii vastoin liiton ja/tai yhdistyksen sääntöjä taikka niihin perustuvia liiton edustajiston taikka hallituksen päätöksiä.

2. Liiton hallituksen tekemä yhdistyksen jäsenmaksupalautuksen pidättäminen tai erottamispäätös astuu voimaan kolmenkymmenen (30) päivän kuluttua siitä, kun yhdistys on saanut tiedon päätöksestä, ellei yhdistys sinä aikana valita päätöksestä liiton edustajistoon. Tällainen valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa siitä, kun yhdistys on saanut kirjallisesti tiedon jäsenmaksupalautuksen pidättämisestä tai erottamisesta. Jos edustajisto vahvistaa pidättämis- tai erottamispäätöksen, päätös astuu voimaan heti.

3. Milloin rikkomusta voidaan pitää lievänä, liiton hallitus voi jäsenmaksupalautuksen pidättämisen tai erottamisen sijasta antaa rikkomukseen syyllistyneelle yhdistykselle kirjallisen varoituksen tai huomautuksen.

8 § Jäsenmaksut

A. Varsinaiset jäsenmaksut

1. Toimintansa rahoittamiseksi liitolla on oikeus periä jäsenyhdistystensä jäseniltä jäsenmaksuja sekä yhteisöjäsenyhdistyksiltä yhteisöjäsenmaksua.

2. Liiton edustajisto päättää vuosittain syyskokouksessa

- a. prosentuaalisen jäsenmaksun ennakonpidätyksen alaisesta palkkatulosta, siihen rinnastettavasta tulosta sekä työttömyyskassan maksamasta etuudesta
- b. ammattia harjoittavan jäsenen jäsenmaksun
- c. eläkkeellä olevan jäsenen jäsenmaksun
- d. palkkatuloa ja siihen rinnastettavaa tuloa vailla olevan jäsenen, joka ei täytä näiden sääntöjen 9 §:ssä mainittuja jäsenmaksuvapautusperusteita jäsenmaksun.

3. Jäsenyhdistysten jäseniltä perittävät jäsenmaksut peritään työnantajan tai työttömyyskassan toimesta jäsenten antamien valtakirjojen perusteella. Mikäli työnantaja ei peri jäsenmaksua, jäsen suorittaa ne itse liiton määrittämällä tavalla.

4. Jäsenmaksut maksetaan liiton osoittamalle tilille. Liitto palauttaa neljännes-

vuosittain kullekin jäsenyhdistykselle sille kuuluvan osuuden, jonka suuruuden liiton edustajisto vuosittain syyskokouksessa päättää.

5. Jäsenyhdistyksen jäsen, joka maksaa jäsenmaksunsa itse liiton osoittamalle tilille, on velvollinen pyydettäessä esittämään tositteet, joista ilmenee jäsenmaksun perusteet.

B. Ylimääräiset jäsenmaksut

1. Liiton edustajisto voi määrätä jäsenyhdistysten jäsenten maksettaviksi ylimääräisen jäsenmaksun, joka ei saa nousta varsinaista jäsenmaksua suuremmaksi. Edustajisto määrää ajan, jolta ylimääräistä jäsenmaksua peritään.

2. Jäsenyhdistyksellä on oikeus vain liiton hallituksen luvalla periä varsinaisten jäsenmaksujen lisäksi ylimääräistä jäsenmaksua, jonka suuruuden yhdistyksen kokous määrää.

9 § Jäsenmaksuista vapautuminen

1. Palkkatuloa ja siihen rinnastettavaa tuloa vailla oleva jäsenyhdistyksen jäsen on vapautettu jäsenmaksuista ollessaan

- a. eläkelainsäädännössä tarkoitettulla kuntoutustuella tai -rahalla,
- b. äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaalla tai hoitovapaalla,
- c. sairauslomalla,
- d. opiskelemassa,
- e. suorittamassa asevelvollisuutta, asepalvelusta tai siviilipalvelusta,
- f. työttömänä ja vailla oikeutta työttömyyskassan suorittamaan etuuteen.

2. Päätoimisesti opiskeleva jäsen on vapautettu jäsenmaksuista.

3. Jäsenen, joka haluaa edellä mainituin perustein vapautuksen jäsenmaksuista, tulee ilmoittaa siitä liitolle/jäsenyhdistykselle.

10 § Edustajisto

1. Korkein päätävävalta liittoa koskeissa asioissa on edustajistolla, jonka päättämien pitemmän aikavälin suunnitelmien mukaan liiton toimintaa hoidetaan.

2. Edustajiston jäsenet valitaan postitse ja/tai tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla liittoäänestyksellä vaalipiireittäin jäsenyhdistysten jäsenten kesken toimeenpantavilla vaaleilla edustajiston hyväksymää vaalijärjestystä noudattaen. Edustajistoon valitaan 120 liiton eri sopimuslohkoja ja alueellisia vaalipiirejä edustavaa henkilöä. Sopimuslohkojen edustajien vähimmäismäärä määräytyy jäsenmäärien suhteessa. Vaalipiirien edustajien määrä määräytyy jäsenyhdistysten jäsenmäärien ja yhdistyksen kotipaikan perusteella.

Sopimuslohkoista ja vaalipiireistä valittavien edustajiston jäsenten ja varajäsenten määrään vahvistaa keskusvaalilautakunta yhdistysten vaalia edeltävän kalenterivuoden lokakuun lopun jäsenmäärien mukaan. Varajäseniksi valitaan samasta sopimuslohkosta, vaalipiiristä ja samasta vaaliliitosta kuin varsinaiset edustajat näiden jälkeen eniten ääniä saaneet äänimäärän mukaisessa järjestyksessä.

Vaalipiirit määräytyvät edustajiston hyväksymän vaalijärjestyksen mukaisesti. Jäsenet ja varajäsenet edustajistoon valitaan yhdistyslain 29 §:n 3 momentin 2. kohdassa tarkoitettuna henkilökohtaisena suhteellisena listavaalina, jossa kullakin äänioikeutetulla liiton jäsenyhdistyksen jäsenellä on yksi ääni. Edustajiston vaali toimitetaan liiton hallituksen määräämänä aikana.

3. Vaaleilla valittujen edustajiston jäsenten lisäksi yhteisöjäsenyhdistykset nimeävät edustajistoon kukin yhden edustajan ja hänelle varaedustajan, jolla on edustajiston kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus sekä päätösvalta käsiteltäessä edustamansa sopimusalan yleisten työ- ja virkaehtosopimusten hyväksymistä, niihin liittyviä työtaistelulutoimenpiteitä sekä näiden sääntöjen muuttamista siltä osin, kuin muutokset koskevat yhteisöjäsenyhdistyksiä.

4. Toimikausi on viisi vuotta ja se päättyy uuden vaalilla valitun edustajiston järjestäytyttyä.

5. Mikäli edustajiston jäsen valitaan hallitukseen, on hän velvollinen eroamaan edustajistosta ja hänen tilalleen kutsutaan seuraavaksi eniten ääniä saanut samasta sopimuslohkosta, samasta vaalipiiristä ja samasta vaaliliitosta.

6. Jos edustajiston jäsen siirtyy pysyvästi pois liiton järjestämisalalta tai eläkkeelle,

eroaa tai erotetaan yhdistyksestä tai hän jättää ilman hyväksyttävää syytä saapumatta kolmeen peräkkäiseen kokoukseen, katsotaan hänet eronneeksi edustajistosta. Eronneen jäsenen tilalle kutsutaan seuraavaksi eniten ääniä saanut samasta sopimuslohkosta, samasta vaalipiiristä ja samasta vaaliliitosta.

7. Mikäli edustajiston varsinainen jäsen on estynyt osallistumaan edustajiston kokoukseen, hänen tilalleen kutsutaan seuraavaksi eniten ääniä saanut samasta sopimuslohkosta, samasta vaalipiiristä ja samasta vaaliliitosta.

8. Uusi liittoäänestys edustajiston valitsemista varten toimitetaan, jos sellainen määrä liiton yhdistyksiä, joiden yhteenlaskettu jäsenmäärä on vähintään 2/5 liiton kaikkien yhdistysten jäsenmäärästä, sitä kirjallisesti hallitukselta vaatii. Vaalit on toimeenpantava kuuden kuukauden kuluessa vaatimuksen esittämisestä. Edustusperuste määräytyy vaatimuksen esittämistä edeltävän kalenterivuoden ensimmäisen vuosipuoliskon jäsenmäärän perusteella.

11 § Edustajiston kokoukset

1. Edustajisto kokoontuu kuudenkymmenen (60) päivän kuluessa vaalituloksen vahvistamisesta järjestäytymiskokoukseen. Kokouksen kutsuu koolle vaalit toimeenpannut hallitus.

Järjestäytymiskokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

- a. valitaan edustajiston varsinaisten jäsenten keskuudesta edustajiston puheenjohtaja ja kaksi (2) varapuheenjohtajaa,
- b. valitaan liitolle puheenjohtaja ja kaksi toimialajohtajaa.
Toimialajohtajista toisen edustajisto nimeää puheenjohtajan varahenkilöksi. Puheenjohtaja ja puheenjohtajan varahenkilönä toimiva toimialajohtaja ovat hallituksen jäseniä.
- c. valitaan hallitukseen 23 muuta varsinaista jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet,
- d. valitaan tilintarkastajaksi tilintarkastusyhteisö,
- e. käsitellään hallituksen esittämät asiat.

Edellä tämän pykälän kohdissa a, b, c ja d mainittujen toimielinten ja henkilöiden toimikausi on sama kuin edustajiston toimikausi.

2.a. Edustajisto pitää vuosittain kaksi varsinaista kokousta. Kevätkokous pidetään touko-kesäkuussa ja syyskokous marras-joulukuussa. Ylimääräinen edustajiston kokous pidetään, jos hallitus katsoo sen tarpeelliseksi tai vähintään kolmannes (1/3) edustajiston jäsenistä sitä tiettyä asiaa varten kirjallisesti liiton hallitukselta vaatii. Edustajiston kokous on myös kutsuttava koolle, jos sellainen määrä liiton yhdistyksiä, joiden yhteenlaskettu jäsenmäärä on vähintään 1/2 liiton kokonaisjäsenmäärästä, sitä kirjallisesti hallitukselta määrittelemänsä asian käsittelemistä varten vaatii.

Edustajisto on päätösvaltainen, kun enemmistö jäsenistä on saapuvilla.

b. Liiton hallituksen päätöksellä edustajiston ylimääräiseen kokoukseen voi etäosallistua kokouksen aikana myös tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla. Etäosallistumisen mahdollisuudesta ja tavasta on mainittava kokouskutsussa.

3. Aloiteoikeus edustajiston kokouksille on liiton hallituksella, jäsenyhdistyksillä, yhteisjärjestöillä ja edustajiston jäsenillä. Aloitteet on toimitettava hallitukselle viimeistään kaksi (2) kuukautta ennen kokousta.

4. Edustajiston varsinaisesta kokouksesta on lähetettävä edustajiston jäsenille kirjallinen kokouskutsu viimeistään yhdeksänkymmentä (90) päivää ennen kokousta. Kutsu edustajiston ylimääräiseen kokoukseen on toimitettava edustajiston jäsenille viimeistään kolme (3) päivää ennen kokousta. Edustajiston kokouksesta ilmoitetaan myös liiton yhdistyksille.

5. Edustajiston kokouksessa jokaisella edustajalla on yksi ääni. Päätökset tehdään ehdottomalla äänten enemmistöllä, paitsi niissä asioissa, joista yhdistyslaki ja nämä säännöt toisin määräävät. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan kannattama mielipide. Vaalit toimitetaan äänestämällä suljetuin lipuin. Äänten mennessä tasan ratkaisee arpa. Ellei säännöissä ole toisin määrätty, äänestykset toimitetaan käsien nostolla. Vaadittaessa toimitetaan nimenhuutoäänesty.

6. Edustajiston kokouksessa hallituksen jäsenillä, tilintarkastajalla ja liiton toimitsijoilla on puhe- ja läsnäolo-oikeus.

7. Sen lisäksi, mitä näissä säännöissä on muualla sanottu, edustajiston tehtävänä on:
- päättää liiton toimintastrategiasta ja pitkän aikavälin suunnitelmista,
 - valvoa liiton toimintaa ja varojen hoitoa,
 - päättää niiden valtakunnallisten työ- ja virkaehtosopimusten hyväksymisestä, joita se ei ole siirtänyt hallituksen hyväksyttäväksi, sekä niiden olennaisista muutoksista,
 - tutkia ja ratkaista liiton säännöissä mainituissa asioissa mahdollisesti tehdyt valitukset,
 - hyväksyä vaalijärjestys edustajiston valitsemista varten,
 - päättää edustajiston ja hallituksen jäsenten palkkioista,
 - käsittelee liiton jäsenyhdistysten ja yhteisjärjestöjen esittämät aloitteet,
 - päättää muista hallituksen esittämistä asioista.
8. Edustajiston syyskokouksessa käsitellään seuraavat asiat:
- päätetään 8 §:ssä määriteltyjen jäsenmaksujen suuruudesta,
 - päätetään jäsenyhdistyksille palautettavasta osuudesta näiden jäsenten liitolle suorittamasta jäsenmaksusta,
 - päätetään seuraavan vuoden toimintasuunnitelmasta ja talousarviosta.
9. Edustajiston kevätkokouksessa käsitellään seuraavat asiat:
- käsitellään liiton toimintakertomus edelliseltä vuodelta,
 - käsitellään tilinpäätös edelliseltä vuodelta ja päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta,
 - päätetään hallituksen vastuuvapaudesta.
10. Edustajiston ylimääräisessä kokouksessa käsitellään kokouskutsussa mainitut asiat.

12 § Liiton hallitus

- Liiton hallitus johtaa liiton hallintoa ja toimintaa edustaen liittoa ja hoitaen liiton asioita yhdistyslain, näiden sääntöjen ja edustajiston päätösten mukaisesti.
- Hallitukseen kuuluu 25 varsinaista jäsentä. Tähän määrään sisältyvät puheenjohtaja ja puheenjohtajan varahenkilö. Muilla varsinaisilla jäsenillä on henkilökohtainen varajäsen.

Liiton puheenjohtaja toimii hallituksen puheenjohtajana. Hänen ollessaan estynyt puheenjohtajana toimii se toimialajohtaja, jonka edustajisto on nimennyt puheenjohtajan varahenkilöksi. Hallituksen toimikausi on sama kuin edustajiston toimikausi.

Edustajiston puheenjohtajilla on hallituksen kokouksissa puhe- ja esitysoikeus.

3. Hallitus on kaikista toimenpiteistään vastuussa edustajistolle.

4. Hallitus kokoontuu puheenjohtajansa tai hänen estyneenä ollessaan puheenjohtajan varahenkilöksi nimetyn toimialajohtajan kutsusta niin usein kuin asiaita vaativat, tai kun vähintään 2/3 hallituksen jäsenistä sitä kirjallisesti vaatii.

5. Hallitus on päätösvaltainen, jos puheenjohtaja tai hänen varahenkilökseen nimetty toimialajohtaja ja enemmistö sen muista jäsenistä on saapuvilla.

6. Hallituksen jäsenen ja varajäsenen toimikausi päättyy, mikäli hän siirtyy pysyvästi pois liiton järjestämisalalta tai eläkkeelle, eroaa, taikka erotetaan liiton yhdistyksestä tai jättää ilman hyväksyttävää syytä saapumatta kolmeen peräkkäiseen kokoukseen. Edustajisto valitsee jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden jäsenen/varajäsenen.

7. Sen lisäksi, mitä näissä säännöissä on muualla sanottu, hallituksen tehtävänä on:

- a. valvoa, että liiton toimintaa johdetaan yhdistyslain, näiden sääntöjen ja edustajiston tekemien päätösten mukaisesti,
- b. huolehtia, että liiton varat säilytetään huolellisesti ja sijoitetaan liitolle edullisesti ja että liiton omaisuutta hoidetaan hyvin,
- c. johtaa ja valvoa liiton työehto-, virkaehto- ja muuta jäsenistön edunvalvontaan liittyvää sopimustoimintaa,
- d. asettaa sopimustavoitteet ja tarvittaessa irtisanoa voimassa olevat sopimukset,
- e. päättää niiden virka- ja työehtosopimusten hyväksymisestä, jotka 11 §:n 7. c-kohdan mukaan eivät kuulu edustajiston hyväksyttäviin. Kiireellisissä tapauksissa hallitus voi antaa tällaisen sopimuksen työvaliokunnan

- hyväksyttäväksi kuitenkin niin, että hallituksen pitää vahvistaa työvaliokunnan asiassa tekemä päätös,
- f. päättää hallituksen jäsenten, jäsenyhdistysten tai yhteisjärjestöjen esittämistä asioista,
 - g. vahvistaa jäsenyhdistyksen jäseniä edustavien luottamusmiesten valinnassa noudatettava valintaohjesääntö ja ratkaista luottamusmiehen valintaa koskevat erimielisyydet. Ohjesäännön periaatteena on, että valintaan voivat osallistua ne jäsenet, joita valittava luottamusmies edustaa.
 - h. valmistella edustajiston kokoukselle käsiteltäväksi tulevat asiat ja kutsua kokoukset koolle,
 - i. vahvistaa liiton toimintaorganisaatio sekä ottaa ja erottaa liiton toimitsijat,
 - j. perustaa tarvittaessa asiantuntijaelimiä, päättää niiden tehtävistä ja valita niihin jäsenet,
 - k. toimeenpanna edustajiston vaalit ja vahvistaa vaalin tulos,
 - l. päättää kiinteistön myymisestä, vaihtamisesta, kiinnittämisestä ja ostamisesta, takausten antamisesta ja omaisuuden panttaamisesta sekä liiton toiminnan kannalta huomattavan muun omaisuuden ostamisesta, myymisestä ja vaihtamisesta.

13 § Liiton nimen kirjoittaminen

Liiton nimen kirjoittavat liiton puheenjohtaja, toimialajohtajat sekä hallituksen määräämät toimihenkilöt, heistä aina kaksi (2) yhdessä.

14 § Liiton hallituksen työvaliokunta

Hallitus nimeää juoksevien asioiden hoitoa ja hallituksen käsiteltäväksi tulevien asioiden valmistelua varten työvaliokunnan, johon kuuluvat liiton puheenjohtaja, toimialajohtajat, kolme (3) hallituksen jäsentä sekä tarpeellinen määrä muita toimihenkilöitä.

15 § Liiton toimihenkilöt

1. Liiton puheenjohtaja johtaa liiton toimintaa ja valvoo sen tekemien päätösten täytäntöönpanoa.

2. Puheenjohtajan varahenkilöksi nimetty toimialajohtaja huolehtii päätösten valmistelusta ja toimeenpanosta.

16 § Taloudenhoito ja tilinpäätös

1. Liiton taloutta hoidetaan edustajiston tekemien strategiapäätösten, sekä sen vuosittain hyväksymän toimintasuunnitelman ja talousarvion puitteissa. Toiminnan edistämiseksi liitto voi osallistua taloudellisten yhteisöjen toimintaan osakkaana tai jäsenenä.

2. Liiton tilikausi on kalenterivuosi. Tilinpäätös on tehtävä maaliskuun loppuun mennessä.

17 § Tilintarkastus

1. Tilintarkastajan on tarkastettava liiton kirjanpitoa ja toimintaa tarpeelliseksi katsomassaan laajuudessa sekä esitettävä tarpeelliset huomautuksensa hallitukselle.

2. Tilintarkastajan on jätettävä tilintarkastuskertomus hallitukselle viimeistään kahta (2) viikkoa ennen edustajiston touko-kesäkuussa pidettävää kevätkokousta.

18 § Neuvoa-antava jäsenäänestys

1. Edustajisto tai hallitus voi toimeenpanna neuvoa-antavan jäsenäänestyksen, jos se katsoo ratkaisunsa vaativan jäsenistön mielipiteen selville saamista.

2. Neuvoa-antava jäsenäänestys on myös toimeenpantava, jos vähintään 2/3 liiton jäsenyhdistyksistä sitä kirjallisesti liiton hallitukselta vaatii ja esittää perusteluineen asian, josta äänestys on toimitettava.

3. Äänestyksen alaiseksi voidaan ottaa ainoastaan kaksi (2) vastakkaista ehdotusta.

4. Äänestys tapahtuu liiton jäsenyhdistyksissä liiton hallituksen määräämänä aikana. Äänestyksen suorittamisesta on ilmoitettava vähintään seitsemän (7) päivää ennen äänestyksen alkamista. Liiton hallitus antaa tarkemmat äänestysohjeet ja suorittaa äänten laskennan.

5. Jäsenäänestys voidaan toimeenpanna erillisissä äänestystilaisuuksissa, postitse

ja/tai tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla.

19 § Työtaistelut

A. Liiton työtaistelua koskevat menettelytavat

1. Liiton edustajisto tai hallitus voi päättää työtaistelun aloittamisesta, jos työ- ja virkaehtosopimusneuvotteluissa ei ole saavutettu hyväksyttävää neuvottelutulosta.
2. Ennen työtaistelupäätöksen tekemistä voidaan toimeenpanna jäsenäänestys. Päätätessään jäsenäänestyksen toimeenpanemisesta liiton edustajiston tai hallituksen tulee päättää myös siitä, toimitetaanko jäsenäänestys kaikkien liiton jäsenyhdistysten jäsenten keskuudessa vai koskeeko äänestys ainoastaan liiton edustajiston tai hallituksen erikseen rajaamia sopimusaloja.
3. Jäsenäänestyksen jälkeen työtaistelu voidaan aloittaa, jos vähintään 2/3 jäsenäänestykseen osallistuneista jäsenyhdistysten jäsenistä on kannattanut työtaistelun aloittamista.

B. Muita työtaisteluita koskevat menettelytavat

1. Liiton hallitus päättää liiton osallistumisesta keskusjärjestönsä toimeenpanemaan työtaisteluun ottamalla huomioon olosuhteet koko maassa sekä liiton aseman ja kokonaistilanteen.
2. Liiton hallitus voi toimeenpanna työtaistelun muissakin kuin edellä tarkoitetuissa tapauksissa.
3. Jäsenyhdistys voi toimeenpanna työtaistelun vain liiton hallituksen luvalla. Jäsenyhdistyksen toimeenpanema työtaistelu voidaan aloittaa, jos vähintään 2/3 jäsenäänestykseen osallistuneista jäsenyhdistyksen jäsenistä on kannattanut työtaistelun aloittamista.

C. Työtaisteluita koskevia muita määräyksiä

1. Liiton hallituksella on oikeus lopettaa liiton ja jäsenyhdistyksen työtaistelu. Jäsenyhdistysten on noudatettava liiton hallituksen asiaa koskevia päätöksiä.
2. Kaikki suunniteltua tai käynnissä olevaa työtaistelua koskevat asiat ovat asian-

omaisen jäsenyhdistyksen ja liiton välisiä eikä niitä saa julkaista ilman lupaa.

3. Työtaistelun aikana jäsenyhdistysten on huolehdittava siitä, että kaikki työtaistelun kulkuun liittyvät ja lopputulokseen vaikuttavat seikat viipymättä saatetaan liiton hallituksen tietoon.

4. Ainoastaan liiton hallituksen antamat ja hyväksymät työtaistelupäätökset ovat liiton jäsenyhdistysten jäseniä sitovia.

20 § Avustus työtaistelussa

1. Työtaisteluun osallistuvalle liiton jäsenyhdistyksen ja yhteisöjäsenyhdistyksen jäsenelle annetaan avustusta sellaisissa työtaisteluissa, jotka liiton edustajisto/hallitus on hyväksynyt.

2. Liiton hallitus päättää avustuksen suuruudesta, suorittamistavasta ja avustusten maksamisen alkamis- ja päättymisajankohdista.

3. Työtaisteluavustuksen piiriin kuuluva jäsenyhdistys ja sen yksityinen jäsen on velvollinen noudattamaan liiton hallituksen työtaisteluavustusten jakamisesta antamia ohjeita. Liiton jäsenyhdistyksen, joka saa jäsenelleen avustusta, on joka viikko lähetettävä liiton hallitukselle kirjallinen selostus avustettavien määrästä, työtaistelun vaiheista ym. asiaan kuuluvista seikoista.

4. Jäsenyhdistyksen jäsen, joka menee työtaistelun alaiseen työhön tai ei noudata liiton hallituksen tai yhdistyksensä antamia ohjeita, menettää oikeutensa avustukseen ja on vaadittaessa velvollinen maksamaan takaisin saamansa avustukset.

21 § Oikeusapu

1. Liiton jäsenyhdistyksen jäsenenä vähintään kuusi (6) kuukautta ollut ja jäsenmaksunsa vähintään kuudelta (6) kuukaudelta maksanut jäsen voi saada liitolta oikeusapua oikeudenkäynnissä, joka on aiheutunut hänen toiminnastaan liitossa tai liiton jäsenyhdistyksessä sekä oikeudenkäynneissä, jotka ovat johtuneet työ- tai virkasuhteesta.

Tätä varten jäsenen on käännyttävä yhdistyksensä hallituksen puoleen, joka

lausuntonsa ohella lähettää asiaa koskevat asiakirjat liiton hallituksen työvaliokunnalle, joka päättää oikeusavun antamisesta. Jos oikeudenkäynti on aloitettu ennen kuin työvaliokunta on tehnyt päätöksen asian ottamisesta oikeusavun piiriin, myönnetään oikeusapu vain poikkeustapauksissa ja siinä tapauksessa, että oikeusapuhakemus on viivästynyt asianomaisesta jäsenestä itsestään riippumattomista syistä.

Eryisestä syystä voi liiton hallituksen työvaliokunta päättää oikeusavun myöntämisestä myös muissa tapauksissa. Jos jäsen on pysyvästi siirtynyt työhön liiton järjestämisen ulkopuolelle ja oikeusapupyynnö koskee siinä työssä sattunutta erimielisyyttä, oikeusapu myönnetään vain erityisestä syystä.

2. Kun oikeusapu on myönnetty, liiton hallitukselle tulee antaa tieto tuomioistuinten ratkaisusta tai riidan muusta lopputuloksesta.

3. Kun jäsenelle on myönnetty oikeusapu tämän pykälän mukaan ja tuomioistuin velvoittaa vastapuolen korvaamaan jäsenelle oikeudenkäynnistä aiheutuneet kulut, lankeavat ne liitolle korvaukseksi.

22 § Muita määräyksiä

1. Jos jäsenyhdistys purkautuu tai lakkautetaan, siirretään sen jäljellä olevat varat liitolle, kun pesä on ensin selvitetty. Jäsenyhdistyksen hallituksen on lähetettävä ne ja jäsenyhdistyksen asiakirjat liiton toimistoon. Jos yhdistys kolmen (3) vuoden kuluessa aloittaa uudelleen toimintansa liiton alaisena yhdistyksenä, päättää liiton hallitus omaisuuden ja asiakirjojen takaisinluovuttamisesta. Liitto ei vastaa niistä veloista, joita jäsenyhdistyksellä toimintansa lopettaessaan mahdollisesti on. Mikäli jäsenyhdistys tässä kohdassa mainituin tavoin puretaan ja jäsenet siirtyvät liiton toiseen jäsenyhdistykseen, siirtyvät varat ja omaisuus tälle uudelle jäsenyhdistykselle.

2. Molemmat kotimaiset kielet tunnustetaan tasa-arvoisiksi, mutta liiton hallitus voi harkintansa mukaan tarkoituksenmukaisuussyistä käyttää painatustöissä ainoastaan yhtä kieltä.

23 § Sääntöjen muuttaminen ja liiton purkaminen

1. Näihin sääntöihin voidaan tehdä muutoksia ja lisäyksiä edustajiston päätöksellä. Sääntöjen muuttamiseen tai lisäysten tekemiseen vaaditaan vähintään 2/3 annetuista äänistä.
2. Liiton purkamista koskeva päätös tulee tehdä kahdessa vähintään kuukauden väliajoin pidettävässä edustajiston kokouksessa. Päätös purkamisesta voidaan tehdä vain, jos molemmissa kokouksissa vähintään 3/4 annetuista äänistä sitä kannattaa. Jos liitto purkautuu tai se lakkautetaan, sen jäljellä olevat varat jäävät käytettäväksi ammattiyhdistysliikettä edistäviin tarkoituksiin siten, kuin purkava kokous päättää.

24 §

Aikaisempien sääntöjen mukaan saavutetut jäsenoikeudet säilyvät.

Yhdistyksen säännöt

1 § Yhdistyksen nimi ja kotipaikka

1. Yhdistyksen nimi on _____

____ry

ja sen kotipaikka on _____

2. Yhdistys kuuluu jäsenenä Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry:een, jota nimitetään näissä säännöissä liitoksi.

2 § Yhdistyksen tarkoitus

1. Yhdistyksen toimialueena on _____ ja sen tarkoituksena on koota _____ työskentelevät ja liiton järjestämisalalle opiskelevat liiton piiriin.

2. Yhdistys toimii näiden ja liiton sääntöjen sekä päätösten mukaisesti jäsentensä palvelussuhteiden ehtojen ja työolosuhteiden parantamiseksi heidän ammatillisten, oikeudellisten ja yhteiskunnallisten etujensa ja oikeuksiensa edistämiseksi ja laajentamiseksi sekä heidän yhteiskunnallisten valmiuksiensa parantamiseksi.

3. Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys:

- a. valvoo voimassaolevan työlainsäädännön sekä muiden palvelussuhteisiin liittyvien säännösten ja sopimusten noudattamista,
- b. tekee esityksiä ja solmii paikallisia sopimuksia jäsenistöään koskevista työ- ja virkaehtosopimus-, työympäristö-, yhteistoiminta-asioista ja työelämän kehittämistä sekä muista jäsenistöään koskevista asioista,
- c. järjestää kokouksia, koulutus- ja muita vastaavia tilaisuuksia sekä muuta jäsenistölleen suunnattua harrastustoimintaa,
- d. harjoittaa tiedotustoimintaa yhdistyksen ja liiton tunnetuksi tekemiseksi,
- e. on yhteistoiminnassa yhdistyksen tavoitteita ja toimintatarpeita tukevien yhdistysten ja järjestöjen kanssa.

4. Yhdistys voi omistaa kiinteää omaisuutta, arvopapereita ja muita rahoitusväli-

neitä. Toimintansa tukemiseksi yhdistyksellä on oikeus järjestää juhla- ja huvitilaisuuksia, ottaa vastaan avustuksia, lahjoituksia, testamentteja, toimeenpanna arpajaisia ja rahankeräyksiä sekä harjoittaa ravintola- ja majoitustoimintaa ja tavanomaista kioskikauppaa.

3 § Yhteisjärjestöt

1. Yhdistysten toiminnan ja edunvalvonnan tehostamiseksi yhdistykset voivat perustaa rekisteröityjä yhteisjärjestöjä.
2. Jos työnantajan yhteydessä tai samalla hallinnon alalla tai samalla sopimusalalla toimii yhteisjärjestö, sen järjestämisalalla toimivan jäsenyhdistyksen tulisi kuulua siihen jäsenenä.
3. Yhdistykset vastaavat muodostamansa yhteisjärjestön taloudellisista ja muista toimintaedellytyksistä.
4. Yhteisjärjestön perustaminen edellyttää liiton hallituksen lupaa.
5. Yhteisjärjestön tulee toiminnassaan noudattaa liiton yhteisjärjestöjen sääntöjä tai liiton edustajiston yhteisjärjestölle hyväksymiä sääntöjä.

4 § Yhdistykseen liittyminen

1. Yhdistyksen jäseneksi voidaan hyväksyä näiden sääntöjen 2 §:n 1. kohdassa mainitulla alalla työskentelevä tai alalle opiskeleva henkilö, joka hyväksyy liiton ja yhdistyksen tarkoituksen eikä ole henkilökohtaisten sitoumustensa tai muiden syiden vuoksi esteellinen noudattamaan liiton ja yhdistyksen sääntöjä ja päätöksiä eikä kuulu liiton toimintaa ja periaatteita vastustaviin järjestöihin.
2. Yhdistyksen hallitus päättää jäseneksi ottamisesta. Jos hallitus ei hyväksy hakijaa yhdistyksen jäseneksi, sen on hakijan sitä vaatiessa pyydettävä liiton hallituksen lausunto ennen asian lopullista ratkaisemista.
3. Henkilö, joka osoittaa kuuluneensa vastaavaan pohjoismaiseen ammatilliseen järjestöön, hyväksytään yhdistyksen jäseneksi työttömänä sillä edellytyksellä, että yhdistykseen liittyminen tapahtuu viimeistään kahdeksan (8) viikon kuluessa siitä, kun

henkilö on eronnut pohjoismaisesta järjestöstä. Vastaavasti yhdistykseen voidaan hyväksyä jäseneksi työttömänä henkilö, joka siirtyy toisesta liiton yhdistyksestä.

4. Yhdistyksen jäsenrekisteriä ylläpitää liitto, joka toimittaa jäsenille jäsenkortin sekä tietoja jäsenen oikeuksista ja velvollisuuksista.

5 § Jäsenoikeuksien siirtyminen

1. Kun jäsen vaihtaa liiton yhdistystä, hänen on tehtävä siitä 8 §:n 1. kohdan mukainen ilmoitus siihen yhdistykseen, josta hän näin eroaa. Jäsenen on säilyttääkseen toisessa liiton jäsenyhdistyksessä saavuttamansa jäsenoikeudet ilmoitettava uuteen yhdistykseen kuukauden kuluessa siitä, kun hän on eronnut toisesta liiton jäsenyhdistyksestä.

2. Jäsen, joka osoittaa kuuluneensa johonkin ammatilliseen keskusjärjestöön kuuluvaan kotimaiseen tai pohjoismaiseen järjestöön tai vastaavaan Euroopan unioniin kuuluvien maiden ammatilliseen järjestöön, säilyttää jo hankkimansa jäsenyyssajan vähentymättömänä edellyttäen, että yhdistykseen liittyminen tapahtuu viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun jäsen on eronnut kotimaisesta järjestöstä ja kahdeksan (8) viikon kuluessa siitä, kun jäsen on eronnut ulkomaisesta järjestöstä. Erityisestä syystä liiton hallitus voi hyväksyä muunkin kuin keskusjärjestöön kuuluvan kotimaisen ammatillisen järjestön jäsenyyden edellä tässä kappaleessa tarkoitetuksi jäsenyyssajaksi.

6 § Jäsenmaksut

A. Varsinaiset jäsenmaksut

1. Yhdistyksen jäsenet suorittavat liitolle liiton edustajiston liiton sääntöjen mukaan määräämät jäsenmaksut.

2. Yhdistysten jäseniltä kerättävät jäsenmaksut peritään työnantajan toimesta jäsenten antamien valtakirjojen perusteella. Mikäli työnantaja ei peri jäsenmaksua, jäsen suorittaa ne itse liiton määrittämällä tavalla.

3. Jäsenmaksut maksetaan liiton osoittamalle tilille. Liitto palauttaa neljännesvuosittain kullekin yhdistykselle sille kuuluvan osuuden, jonka suuruuden liiton edustajisto vuosittain syyskokouksessa päättää.

4. Yhdistyksen jäsen, joka maksaa jäsenmaksunsa itse liiton osoittamalle tilille, on velvollinen pyydettäessä esittämään tositteet, joista ilmenee jäsenmaksun perusteet.

5. Jäsenyydestä johtuvien oikeuksien ja etuuksien edellytyksenä on, että jäsen on suorittanut erääntyneet jäsenmaksunsa.

B. Ylimääräiset jäsenmaksut

1. Yhdistyksellä on oikeus vain liiton hallituksen luvalla kantaa varsinaisten jäsenmaksujen lisäksi ylimääräistä jäsenmaksua, jonka suuruuden yhdistyksen kokous määrittää.

7 § Jäsenmaksuista vapautuminen

1. Palkkatuloa ja siihen rinnastettavaa tuloa vailla oleva jäsenyhdistyksen jäsen on vapautettu jäsenmaksuista ollessaan

- a. eläkelainsäädännössä tarkoitettulla kuntoutustuella tai -rahalla
- b. äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaalla tai hoitovapaalla,
- c. sairauslomalla,
- d. opiskelemassa,
- e. suorittaessaan asevelvollisuutta, asepalvelusta tai siviilipalvelusta,
- f. työttömänä ja vailla oikeutta työttömyyskassan maksamaan etuuteen.

2. Päätoimisesti opiskeleva jäsen on vapautettu jäsenmaksuista.

3. Jäsenen, joka haluaa edellä mainituin perustein vapautuksen jäsenmaksuista, tulee ilmoittaa siitä liitolle/jäsenyhdistykselle.

8 § Yhdistyksestä eroaminen

1. Yhdistyksen jäsenellä on oikeus erota yhdistyksestä ilmoittamalla siitä kirjallisesti yhdistyksen hallitukselle tai sen puheenjohtajalle tai ilmoittamalla siitä yhdistyksen kokouksessa pöytäkirjaan merkittäväksi. Jäsenen erottua yhdistyksestä hän menettää jäsenoikeutensa. Samoin hän vapautuu velvollisuuksista, joihin hän on yhdistykseen liittyessään sitoutunut. Jäsenen on kuitenkin suoritettava erääntyneet, maksamatta jääneet jäsenmaksut.

Jos yhdistyksen jäsen laiminlyö jäsenmaksujen suorittamisen yli kuuden (6) kuukauden ajalta, jäsenyhdistyksen hallituksen on katsottava hänet eronneeksi yhdistyksestä. Asiasta on tällöin tehtävä merkintä hallituksen kokouksen pöytäkirjaan.

2. Yhdistyksestä eroava/eronnut jäsen saa pyytäessään liitolta todistuksen jäsenyydestään.

9 § Yhdistyksestä erottaminen

1. Yhdistyksen jäsen voidaan erottaa yhdistyksestä

- a. jos hän rikkoo yhdistyksen tai liiton sääntöjä, kieltäytyy noudattamasta yhdistyksen hallituksen tai liiton hallituksen päätöksiä tai ohjeita, joiden voimassaolo perustuu yhdistyksen sääntöihin tai liiton päätöksiin tai muutoin toimii vastoin yhdistyksen ja liiton omaksumia periaatteita tai liiton eheyttä vahingoittavasti,
- b. jos hän petollisella tavalla on nostanut avustusta,
- c. jos hän on kavaltanut yhdistyksen tai liiton hänen hoitoonsa uskomia varoja,
- d. jos hän on päässyt jäsenyyteen antamalla itsestään vääriä tai muuten harhaanjohtavia tietoja,
- e. jos hän on siirtynyt pysyvästi pois liiton järjestämisalalta.

2. Jäsentä, joka on erotettu yhdistyksestä muusta syystä kuin jäsenmaksujen laiminlyömisestä johdosta, ei ilman yhdistyksen ja liiton hallituksen päätöstä voida ottaa uudelleen jäseneksi. Jos erotettu jäsen on huomaamatta päässyt uudelleen jäseneksi, voi yhdistys ja liiton hallitus asianomaista kuultuaan julistaa hänen jäsenyytensä kelpaamattomaksi.

3. Ehdotus jäsenen erottamiseksi yhdistyksestä on tehtävä kirjallisesti yhdistyksen hallitukselle mainitsemalla tarkalleen ne syyt, joiden perusteella erottamista vaaditaan sekä todisteet, joihin erottamisvaatimus perustuu. Yhdistyksen hallituksen on tutkittava erottamisvaatimus ja tehtyään päätösesityksensä alistettava se ja liiton hallituksen asiasta antama lausunto yhdistyksen kokouksen päätettäväksi.

4. Yhdistyksen hallituksella on oikeus myös omasta aloitteestaan, silloin kun siihen syytä ilmenee, alistaa jonkun jäsenen erottaminen yhdistyksestä yhdistyksen

kokouksen ratkaistavaksi hankittuaan ensin asiasta liiton hallituksen lausunnon.

5. Ennen kuin yhdistyksen kokous tekee päätöksen jäsenen erottamisesta, jäsenelle on varattava tilaisuus kirjallisesti tai kokouksessa suullisesti antaa selvityksensä asiasta.

6. Liiton hallitus voi lausunnossaan ehdottaa myös varoituksen antamista tai sitä, että asianomaiselta jäseneltä kielletään pääsy jäsenyhdistyksen kokouksiin, ei kuitenkaan yli kahden (2) vuoden ajaksi, tai ehdottaa uuden tutkimuksen toimeenpanoa.

10 § Yhdistyksen kokoukset

1. Yhdistyksen sääntömääräisiä kokouksia ovat syys- ja kevätkokoukset. Muita kokouksia yhdistys pitää tarpeen mukaan. Yhdistyksen kokoukset pidetään hallituksen määräämässä paikassa yhdistyksen toimialueella tai muussa yhdistyksen kokouksen päättämässä paikassa.

2.a. Yhdistyksen jäsen voi tehdä ehdotuksia yhdistyksen kokouksen käsiteltäväksi joko etukäteen yhdistyksen hallitukselle tai kokouksessa, jolloin hallituksen on se oman lausuntonsa ohella valmistettava seuraavaan kokoukseen. Jos asia on kiireellinen, se voidaan yhdistyksen päätöksellä käsitellä ja päättää heti, ellei yhdistyslaki toisin määrää. Tällainen asia on kuitenkin, mikäli mahdollista, ilmoitettava puheenjohtajalle ennen kokouksen alkua.

b. Yhdistyksen hallituksen päätöksellä voi etäosallistua yhdistyksen kokoukseen ennen kokousta tai kokouksen aikana myös tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla hallituksen erikseen päättämien asioiden käsittelyyn. Etäosallistumisen mahdollisuudesta ja tavasta on mainittava kokouskutsussa.

3. Päätökset tehdään ehdottomalla enemmistöllä paitsi niissä asioissa, joissa säännöt tai yhdistyslaki erikseen määräävät. Äänten mennessä tasan voittaa puheenjohtajan kannattama mielipide. Henkilövaalit toimitetaan äänestämällä suljetuin lipuin. Äänten mennessä tasan ratkaisee arpa.

Jäsenet ja varajäsenet liiton edustajistoon valitaan yhdistyksen 29 §:n 3 momentin 2. kohdassa tarkoitettuna henkilökohtaisena suhteellisena listavaalina,

jossa kullakin äänioikeutetulla liiton jäsenyhdistyksen jäsenellä on yksi ääni. Vaali toimitetaan postitse ja/tai tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla liiton edustajiston vahvistaman vaalijärjestyksen mukaisesti.

4. Kaikissa vaaleissa ja äänestyksissä on jäsenillä ainoastaan yksi ääni.

5. Ainoastaan kokoukseen osallistuvat jäsenet, jotka luotettavasti voivat todistaa yhdistyksen sääntöihin perustuvan jäsenyytensä, ovat äänioikeutettuja.

6. Yhdistyksen kokous kutsutaan koolle syyskokouksen päätöksen mukaan joko jäsenille lähetettävällä kirjallisella henkilökohtaisella ilmoituksella tai syyskokouksen nimeämässä lehdissä tai liiton lehdessä tai työpaikkatiedotteilla tai sähköpostilla tai varmennetulla tekstiviestillä. Kokouskutsu on toimitettava viimeistään seitsemän (7) vuorokautta ennen kokousta. Kiireellisissä tapauksissa, esimerkiksi käsiteltäessä työtaisteluun liittyviä kysymyksiä, kokouskutsu on toimitettava viimeistään kolme (3) vuorokautta ennen kokousta. Kokouskutsussa on mainittava sen lisäksi, mitä yhdistyslaissa määrätään, tärkeimmät kokouksessa esille tulevat asiat.

Päätettäessä paikallisten työ- ja virkaehtosopimusten hyväksymisestä tai otettaessa kantaa työ- ja virkaehtosopimusten hyväksymiseen, päätöksentekoon voivat osallistua vain ko. sopimusten piiriin kuuluvat jäsenet tai heidän poissa ollessa, paikalla olevat muut yhdistyksen jäsenet.

7. Mikäli yhdistyksen kokouksessa valittu toimihenkilö (toimihenkilöllä tarkoitetaan 11 §:n kohdissa 1. a, c, e ja f mainittuja henkilöitä) eroaa tehtävästä tai hän on pysyvästi estynyt hoitamasta tehtävää, yhdistyksen kokouksessa valitaan uusi toimihenkilö jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

8. Liiton toimihenkilöillä ja liiton hallituksen jäsenillä on yhdistyksen kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus, ellei kokous toisin päätä.

11 § Syyskokoukset

1. Syyskokouksessa, joka pidetään 1.10. – 30.11. käsitellään seuraavat asiat:

- a. valitaan parittomina vuosina hallituksen puheenjohtaja, jota kutsutaan yhdistyksen puheenjohtajaksi,
 - b. päätetään hallituksen varsinaisten jäsenten ja varajäsenten määrästä,
 - c. valitaan parittomina vuosina hallituksen muut varsinaiset jäsenet ja varajäsenet
 - d. valitaan tai vahvistetaan luottamusmiehet, pääluottamusmiehet sekä varaluottamusmiehet
 - e. valitaan kaksi (2) varsinaista toiminnantarkastajaa ja kaksi (2) varatoiminnantarkastajaa tai lain edellyttäessä kaksi (2) varsinaista tilintarkastajaa ja kaksi (2) varatilintarkastajaa tai tilintarkastusyhteisö.
 - f. valitaan edustajat ja varaedustajat yhteisjärjestykseen ja muihin mahdollisiin yhteistoimintajärjestöihin,
 - g. hyväksytään toimintasuunnitelma seuraavalle toimintavuodelle,
 - h. päätetään yhdistyksen toimihenkilöille maksettavista korvauksista,
 - i. hyväksytään talousarvio,
 - j. päätetään yhdistyksen kokouksen koollekutsumistavasta ja -ajasta ottaen huomioon 10 §:n 6. kohdan määräykset,
 - k. päätetään mahdollisesti muista esille tulevista asioista.
2. Jäsen, joka on siirtynyt eläkkeelle näiden sääntöjen hyväksymisen jälkeen, ei ole vaalikelpoinen valittaessa yhdistyksen puheenjohtajaa tai hallituksen muita jäseniä.
3. Mikäli vähintään 1/5 äänioikeutetuista yhdistyksen syyskokouksessa läsnä olevista jäsenistä sitä vaatii, on hallituksen jäsenet valittava henkilökohtaista suhteellista vaalitapaa käyttäen.

Tällöin kukin äänioikeutettu voi antaa äänensä enintään niin monelle ehdokkaalle kuin hallitukseen on jäseniä valittava. Kussakin äänestyslipussa ensimmäiselle vaalisijalle merkityn ehdokkaan äänimäärä on sama luku kuin se ehdokkaiden lukumäärä, joita äänestyslipulla on äänestetty, toiselle vaalisijalle merkityn ehdokkaan äänimäärä on sama kuin edellä tarkoitettu luku vähennettynä yhdellä, kolmannelle vaalisijalle merkityn ehdokkaan äänimäärä on sama edellä tarkoitettu luku vähennettynä kahdella ja niin edelleen.

Vaalien tuloksen perusteella syyskokous nimeää eniten ääniä saaneet yhdistyksen hallituksen jäseniksi sekä seuraavaksi eniten ääniä saaneet äänimäärän mukaisesti järjestyksessä varajäseniksi.

12 § Kevätkokoukset

Kevätkokouksessa, joka pidetään 1.3–30.4., käsitellään seuraavat asiat:

- a. esitetään edellisen vuoden toimintakertomus ja tilinpäätös
- b. luetaan toiminnantarkastajien lausunto
- c. päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja hallituksen vastuuvapaudesta
- d. päätetään mahdollisesti muista esille tulevista asioista.

13 § Hallituksen tehtävät

1. Yhdistyksen asioita ja omaisuutta hoitaa syyskokouksessa kahdeksi kalenterivuodeksi yhdistyksen jäsenistä valittu hallitus, johon kuuluu puheenjohtaja ja vähintään viisi (5) ja enintään viisitoista (15) muuta varsinaista jäsentä sekä enintään vastaava määrä varajäseniä. Hallitus valitsee varsinaisten jäsenten keskuudesta varapuheenjohtajan, sihteerin ja taloudenhoitajan.
2. Hallitus valitsee keskuudestaan tai muista yhdistyksen jäsenistä kahdeksi kalenterivuodeksi yhden tai useamman jäsenasiainhoitajan, opintosihteerin ja tarvittaessa muita toimihenkilöitä. Mikäli nämä eivät ole hallituksen jäseniä, heillä on läsnäolo- ja puheoikeus hallituksen kokouksissa, ellei hallitus toisin päättä.
3. Hallitus voi perustaa yhdistyksen toiminnan tueksi jaostoja.
4. Ellei yhdistyksen jäseniä edustava luottamusmies ole hallituksen jäsen, hänelle on ilmoitettava kaikista hallituksen kokouksista ja hänellä on niissä läsnäolo- ja puheoikeus, ellei hallitus yksimielisesti toisin päättä.
5. Hallitus kokoontuu puheenjohtajan kutsusta. Kokous on myös aina kutsuttava koolle, jos kolme (3) hallituksen jäsentä katsoo sen tarpeelliseksi. Hallituksen kokous voidaan pitää tarvittaessa kaikkien hallituksen jäsenten suostumuksella tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla. Hallitus on päättösvaltainen, jos puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja enemmistö sen muista jäsenistä on läsnä.

6. Hallituksen jäsen, joka ilman hyväksyttävää syytä on poissa kolmesta (3) perättäisestä hallituksen kokouksesta, voidaan erottaa yhdistyksen kokouksen päätöksellä hallituksesta.
7. Puheenjohtaja johtaa puhetta hallituksen ja yhdistyksen kokouksissa, ei kuitenkaan niissä asioissa, joissa hän on yhdistyslain mukaan esteellinen. Puheenjohtaja valvoo sääntöjen ja yhdistyksen päätösten sekä liiton hallituksen antamien ohjeiden noudattamista ja sitä, että yhdistyksen muut toimihenkilöt täyttävät tehtävänsä.
8. Sihteeri laatii yhdistyksen ja hallituksen kokouksista pöytäkirjan, laatii ehdotuksen yhdistyksen toimintakertomukseksi, hoitaa kirjeenvaihdon ja huolehtii muiden kirjallisten tehtävien suorittamisesta.
9. Taloudenhoitaja hoitaa yhdistyksen kirjanpidon ja laatii ehdotuksen tilinpäätökseksi sekä huolehtii muista hallituksen hänen tehtäväkseen määäämistä yhdistyksen taloutta koskevista tehtävistä.
10. Jäsenasiainhoitaja huolehtii yhdistyksen jäsenasioista sekä toimii yhteyshenkilönä liiton jäsenrekisteriin yhdistyksen jäsenasioissa.
11. Opintos sihteeri suunnittelee ja toteuttaa yhdistyksen opinto- ja koulutustoimintaa, tukee yhdistyksen opinto-ohjaajien työtä sekä tiedottaa jäsenille opinto- ja koulutusmahdollisuuksista.
12. Hallituksen tulee hoitaa huolellisesti yhdistyksen omaisuutta ja tallettaa sen varat luotettavasti ja yhdistykselle edullisesti. Sen tulee neljännesvuosittain käsitellä taloudenhoitajan laatima selvitys yhdistyksen taloudellisesta asemasta.
13. Hallitus on kaikista toimenpiteistään vastuussa yhdistyksen kokoukselle.
14. Yhdistyksen jäsenrekisteriä ylläpitää liitto, joka toimittaa tarvittaessa jäsenlistaukset yhdistykselle.
15. Jos liiton hallitus tai liiton toimisto on pyytänyt yhdistykseltä tietoja, yh-

distyksen hallituksen on annettava pyydetty tiedot liiton toimistoon annettuun määräaikaan mennessä.

16. Hallituksen jäsen, joka ilmoittaa pöytäkirjaan eriävän mielipiteensä tehdyn päätöksen johdosta, on vapaa päätöksen tuottamasta vastuusta, ellei hän osallistu päätöksen täytäntöönpanoon.

14 § Yhdistyksen tilit ja toiminnantarkastus

1. Yhdistyksen tilit päätetään kalenterivuositain. Toimessa olevan päätösvaltaisen hallituksen hyväksytyt kuluneen kalenterivuoden tilinpäätöksen, ne sekä muut tarpeelliset asiakirjat on luovutettava toiminnantarkastajalle viimeistään kuu- kautta ennen kevätkokousta.

2. Toiminnantarkastajien tulee tarkastaa yhdistyksen tilit, omaisuus ja hallinto hyvän toiminnantarkastuksen edellyttämässä laajuudessa ja liiton hallituksen antamien toiminnantarkastusta koskevien ohjeiden mukaisesti.

3. Toiminnantarkastajien tulee luovuttaa asiakirjat tarkastettuina ja toiminnan- tarkastuskertomuksella varustettuna viimeistään kahta (2) viikkoa ennen kevätko- kousta yhdistyksen hallitukselle.

4. Toiminnantarkastajilla on oikeus muinakin aikoina, siitä ennakolta ilmoittamat- ta, tarkastaa yhdistyksen tilit.

5. Myös liiton hallituksen määräämä tarkastaja voi tarkastaa yhdistyksen tilit.

15 § Yhdistyksen nimen kirjoittaminen

1. Yhdistyksen nimen ovat oikeutetut kirjoittamaan puheenjohtaja ja sihteeri yhdessä tai hallituksen keskuudestaan valitsemista kahdesta (2) varsinaisesta jäsenestä jompikumpi yhdessä puheenjohtajan tai sihteerin kanssa.

16 § Luottamusmiehet

1. Luottamusmiehen toimikausi

Luottamusmiesten toimikausi on vähintään kaksi vuotta ja valinnat suoritetaan parittomina vuosina, ellei yhdistyksen kokous toisin päättä tai ellei luottamusmies-

sopimuksella ole muuta sovittu. Toimikausi voi olla enintään neljä vuotta.

2. Luottamusmiesten valinta

Luottamusmiesten ja pääluottamusmiesten vaalissa vaalikelpoisuus määräytyy kulloinkin voimassaolevan asianomaisen alan virka- tai työehtosopimuksen luottamusmiehiä koskevien määräysten mukaisesti. Luottamusmiehen valintaan voivat osallistua ne jäsenet, joita valittava luottamusmies edustaa.

Mikäli luottamusmiesten ja pääluottamusmiesten valinta yhdistyksen hallituksen päätöksen perusteella tapahtuu työpaikoilla, erillisissä vaalitilaisuuksissa tai postivaalina tai tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla, on yhdistyksen noudatettava liiton hallituksen hyväksymää valintaohjesääntöä.

Jos luottamusmies edustaa useamman yhdistyksen jäseniä, valinta suoritetaan liiton hallituksen hyväksymää valintaohjesääntöä noudattaen.

Mahdolliset valintaa koskevat erimielisyydet ratkaisee liiton hallitus.

3. Luottamusmiehen erottaminen

Luottamusmies voidaan erottaa toimikautensa aikana vain perustellusta syystä. Erottamisesta päättää yhdistyksen kokous tai milloin luottamusmies edustaa useampia yhdistyksiä erottaminen suoritetaan vastaavalla tavalla kuin valintakin. Erottamisasiän käsittely on mainittava kokouskutsussa. Erottamispäätös edellyttää vähintään kolme neljäsosaa ($\frac{3}{4}$) enemmistöä. Äänioikeutettuja ovat ne jäsenet, joita luottamusmies edustaa. Käsiteltäessä pääluottamusmiehen erottamista on asiasta pyydettävä ennen asian päättämistä liiton hallituksen lausunto.

17 § Muita määräyksiä

1. Jos jäsen huomaa kärsineensä vääryyttä yhdistyksen tai sen hallituksen taholta, on hän oikeutettu tekemään tästä kirjallisen ilmoituksen liiton hallitukselle. Ilmoitus on tehtävä viimeistään 30 päivän kuluessa siitä, kun ko. jäsen sai kirjallisen tiedon yhdistyksen tai sen hallituksen tekemästä ilmoituksen aiheuttavasta päätöksestä.

2. Yhdistyksen ja liiton hallituksen väliset erimielisyydet ratkaisee liiton edustajisto.

3. Niissä kohdin, joista näissä säännöissä ei ole määräyksiä, noudatetaan liiton sääntöjä, liiton hallituksen antamia ohjeita ja yhdistyslakia.

18 § Sääntöjen muuttaminen ja yhdistyksen purkaminen

1. Näihin sääntöihin tehtäville muutoksille on saatava liiton edustajiston hyväksyminen. Mikäli muutos kuitenkin koskee yhdistyksen nimeä ja sen mahdollisesti aiheuttamia muutoksia säännöissä, voidaan ne suorittaa liiton hallituksen hyväksymisellä.

2. Jos ehdotus yhdistyksen purkamisesta tehdään yhdistyksen hallitukselle tai yhdistyksen kokouksessa, yhdistyksen hallituksen on heti annettava tieto siitä liiton hallitukselle. Sen jälkeen on asiaa käsiteltävä kahdessa seuraavassa vähintään kahden viikon väliajoin pidettävässä yhdistyksen kokouksessa. Päätös yhdistyksen purkamisesta pannaan täytäntöön ainoastaan silloin, kun sitä koskeva päätös on tehty vähintään 3/4 enemmistöllä annetuista äänistä molemmissa kokouksissa.

3. Jos yhdistys on edellisessä kohdassa mainituin tavoin päätetty purkaa tai se lakkautetaan, luovutetaan sen varat ja omaisuus sekä asiakirjat tallettavaksi liitolle, jonka tulee säilyttää niitä kolme (3) vuotta. Ellei yhdistys tämän ajan kuluessa aloita toimintaansa uudelleen, sen varat, omaisuus ja asiakirjat jäävät liitolle. Yhdistyksen purkaututtua sen hallituksen jäsenet ovat vastuussa yhdistyksen varoista, omaisuudesta ja asiakirjoista, kunnes ne on luovutettu liitolle ja se on hyväksynyt yhdistyksen tiliselvityksen. Mikäli jäsenyhdistys tässä kohdassa mainituin tavoin puretaan ja jäsenet siirtyvät liiton toiseen jäsenyhdistykseen, siirtyvät varat ja omaisuus tälle uudelle jäsenyhdistykselle.

19 § Yhdistyksen eroaminen liitosta

Yhdistyksen, joka haluaa erota liitosta, on meneteltävä yhdistyslain mukaisesti. Eroamispäätös tulee tehdä kahdessa vähintään kuukauden väliajoin pidettävässä yhdistyksen kokouksessa. Eroamispäätös voidaan tehdä vain, jos molemmissa kokouksissa vähintään 3/4 annetuista äänistä sitä kannattaa. Yhdistys on vapaa jäsenyydestään kuuden (6) kuukauden kuluttua eroamisilmoituksen tekemisestä lukien, jolloin sen oikeudet ja velvollisuudet liitossa päättyvät. Yhdistyksen on suoritettava liitolle tulevat erääntyneet maksut.

20 § Yhdistyksen eroaminen yhteisjärjestöstä

Yhdistyksen, joka haluaa erota yhteisjärjestöstä, tulee tehdä tästä päätös kahdessa vähintään kuukauden väliajoin pidettävässä kokouksessa. Eroamispäätös voidaan tehdä vain, jos molemmissa kokouksissa vähintään 3/4 annetuista äänistä sitä kannattaa. Yhdistys on vapaa jäsenyydestä kuuden (6) kuukauden kuluttua yhteisjärjestölle tehdystä eroamisilmoituksesta lukien, jolloin sen oikeudet ja velvollisuudet yhteisjärjestöön päättyvät. Yhdistyksen on suoritettava yhteisjärjestölle tulevat erääntyneet maksut.

21 §

Aikaisempien sääntöjen mukaan saavutetut jäsenoikeudet säilyvät.

Yhteisjärjestön säännöt

1 § Yhteisjärjestön nimi, kotipaikka, toimialue ja nimenkirjoittajat

1. Yhteisjärjestön nimi on _____ sen kotipaikka _____ ja toimialue _____

2. Yhteisjärjestön nimen ovat oikeutetut kirjoittamaan puheenjohtaja, sihteeri ja yhteisjärjestön hallituksen keskuudestaan valitsevat kaksi (2) jäsentä, heistä aina kaksi (2) yhdessä.

2 § Yhteisjärjestön tarkoitus ja tehtävät

1. Yhteisjärjestön tarkoituksena on toimia jäljempänä 3 §:ssä mainittujen jäsenyhdistysten välisen yhteistoiminnan ylläpitäjänä ammatillisen järjestäytymisen edistämiseksi sekä jäsenyhdistysten toiminnan tukemiseksi ja edunvalvonnan tehostamiseksi.

2. Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhteisjärjestö:

- a. tekee työnantajalle kaikkien yhteisjärjestön jäsenyhdistysten toimialueensa jäseniä koskevat sellaiset paikalliset työ- ja virkaehtosopimusesitykset sekä jäsenistön muita palvelussuhteen ehtoja koskevat ja yhdistysten jäsenistön edunvalvontaan liittyvät muut sopimusesitykset, joita ei tehdä liiton nimissä,
- b. tekee toimialueensa eri hallintokunnissa, virastoissa, laitoksissa ja työpaikoilla toimivien jäsenyhdistysten jäseniä koskevat vastaavat esitykset, joita ei tehdä liiton nimissä,
- c. käy edellä a ja b -kohdissa mainituista esityksistä neuvottelut ja allekirjoittaa syntyneet sopimukset,
- d. valvoo yhdessä jäsenyhdistyksiensä kanssa valtakunnallisten sekä muiden toimialueensa sopimusten ja suositusten paikallista soveltamista ja täytäntöönpanoa.

3. Jos yhteisjärjestö tai sen jäsenyhdistys katsoo hallintokunta-, virasto-, laitostai työpaikkakohtaiset neuvottelut tarkoituksenmukaisiksi, voi kyseisiä jäseniä edustava yhdistys yhteisjärjestön hallituksen suostumuksella tehdä kyseessä ole-

vaa kokonaisuutta koskevat edellä a ja b -kohdissa mainitut esitykset, käydä niistä neuvottelut ja allekirjoittaa syntyneet paikalliset sopimukset. Mikäli neuvottelut koskevat useamman kuin yhden yhdistyksen jäseniä, on yhdistysten hoidettava neuvottelut yhdessä.

Ennen neuvottelujen käynnistämistä yhteisjärjestön ja jäsenyhdistyksen on yhteisesti selvitettävä esitysten valmistelua ja neuvotteluja koskevat menettelytavat. Neuvottelujen päätyttyä jäsenyhdistyksen on saatettava neuvottelutulos viipymättä yhteisjärjestön tietoon.

4. Yhteisjärjestö voi järjestää kokouksia, koulutus- ja tiedotustilaisuuksia sekä avustaa ja tukea jäsenyhdistyksiään näiden toimiessa jäsentensä työ- ja palkkaehtojen parantamiseksi.

5. Yhteisjärjestö voi omistaa kiinteää omaisuutta, arvopapereita ja muita rahoitusvälineitä.

6. Toimintansa tukemiseksi yhteisjärjestöllä on oikeus järjestää juhla- ja huvitilaisuuksia, ottaa vastaan avustuksia, lahjoituksia, testamentteja, toimeenpanna arpajaisia ja rahankeräyksiä sekä harjoittaa ravintola- ja majoitustoimintaa ja tavanomaista kioskikauppaa.

3 § Yhteisjärjestön jäseneksi liittyminen

1. Yhteisjärjestön jäseniksi voidaan hyväksyä saman työnantajan yhteydessä tai samalla hallinnonalalla tai samalla sopimusalueella toimiva Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry:n, josta näissä säännöissä käytetään nimeä liitto, rekisteröity jäsenyhdistys.

2. Yhteisjärjestön jäseninä voivat olla myös muut liiton rekisteröidyt jäsenyhdistykset.

4 § Yhdistyksen eroaminen yhteisjärjestöstä

Yhdistyksen, joka haluaa erota yhteisjärjestöstä, tulee tehdä tästä päätös kahdessa vähintään kuukauden väliajoin pidettävässä kokouksessa. Eroamispäätös voidaan tehdä vain, jos molemmissa kokouksissa vähintään 3/4 annetuista äänistä

sitä kannattaa. Yhdistys on vapaa jäsenyydestä kuuden (6) kuukauden kuluttua yhteisjärjestölle tehdystä eroamisilmoituksesta lukien, jolloin sen oikeudet ja velvollisuudet yhteisjärjestöön päättyvät. Yhdistyksen on suoritettava yhteisjärjestölle tulevat erääntyneet maksut.

5 § Yhteisjärjestön päätösvalta

1. Yhteisjärjestön päätösvaltaa käyttää edustajakokous, johon jokaisella yhteisjärjestöön kuuluvalla yhdistyksellä on oikeus valita edustajansa kesäkuun 30. päivän mukaisen jäsenmäärän perusteella.

Edustajaperuste määräytyy yhteisjärjestön jäsenmäärän mukaan seuraavasti: jos yhteisjärjestön jäsenmäärä on

- 9000 tai sitä enemmän yhdistys saa yhden (1) edustajan jokaiselta alkavalta 300 jäseneltä,
- 7000 tai sitä enemmän yhdistys saa yhden (1) edustajan jokaiselta alkavalta 250 jäseneltä,
- 5000 tai sitä enemmän yhdistys saa yhden (1) edustajan jokaiselta alkavalta 200 jäseneltä,
- 3000 tai sitä enemmän yhdistys saa yhden (1) edustajan jokaiselta alkavalta 150 jäseneltä,
- 2000 tai sitä enemmän yhdistys saa yhden (1) edustajan jokaiselta alkavalta 100 jäseneltä,
- alle 2000 yhdistys saa yhden (1) edustajan jokaiselta alkavalta 50 jäseneltä.

2. Mikäli yhteisjärjestöön kuuluvan jäsenyhdistyksen jäsenistä vain osa työskentelee sillä järjestämislalla, jonka yhteydessä yhteisjärjestö toimii, yhdistyksen edustajamäärä lasketaan tämän osaluvun mukaan.

3. Yhdistyksillä on oikeus valita yhtä monta varaedustajaa kuin varsinaisia edustajia.

4. Jokaisella edustajalla on yksi (1) ääni.

6 § Edustajakokoukset

1. Yhteisjärjestön sääntömääräisiä kokouksia ovat syys- ja kevätkokoukset. Muita edustajakokouksia yhteisjärjestö voi pitää tarpeen mukaan.
2. Joulukuussa pidettävässä syyskokouksessa käsitellään seuraavat asiat:
 - a. valitaan hallituksen jäsenet kahdeksi kalenterivuodeksi,
 - b. valitaan yhteisjärjestön puheenjohtaja,
 - c. päätetään hallituksen varsinaisten jäsenten ja varajäsenten määrästä 7 §:n asettamissa rajoissa,
 - d. valitaan hallituksen muut varsinaiset jäsenet ja varajäsenet,
 - e. valitaan kaksi (2) varsinaista toiminnantarkastajaa ja kaksi (2) varatoiminnantarkastajaa tai lain edellyttäessä kaksi (2) varsinaista tilintarkastajaa ja kaksi (2) varatilintarkastajaa tai tilintarkastusyhteisö,
 - f. vahvistetaan luottamusmiesvalinnat tai jäsenyhdistysten kokousten suostumuksella valitaan luottamusmiehet (ks.10 §),
 - g. päätetään toimihenkilöille maksettavista korvauksista,
 - h. hyväksytään talousarvio,
 - i. hyväksytään hallituksen laatima toimintasuunnitelma,
 - j. päätetään yhteisjärjestölle jäsenyhdistyksiltä perittävien jäsenmaksujen suuruudesta,
 - k. käsitellään muut esille tulevat asiat.
3. Ennen huhtikuun 30. päivää pidettävässä kevätkokouksessa käsitellään seuraavat asiat:
 - a. esitetään edellisen vuoden toimintakertomus ja tilinpäätös,
 - b. luetaan toiminnantarkastajien lausunto,
 - c. päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille,
 - d. käsitellään muut mahdollisesti esille tulevat asiat.
4. Sääntömääräiset edustajakokoukset kutsutaan koolle vähintään 14 päivää ennen kokousta ja muut edustajakokoukset vähintään 3 päivää ennen kokousta joko jäsenille lähetettävillä kirjallisilla kokouskutsuilla tai julkaisemalla kutsu liiton lehdessä tai sähköpostitse tai varmennetulla tekstiviestillä. Kokouskutsussa on huomioitava yhdistyslain määräykset.

5. Yhteisjärjestön hallituksen päätöksellä edustajakokoukseen voi etäosallistua ennen kokousta tai kokouksen aikana myös tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla hallituksen erikseen päättämien asioiden käsittelyyn. Etäosallistumisen mahdollisuudesta ja tavasta on mainittava kokouskutsussa.

7 § Yhteisjärjestön hallitus

1. Yhteisjärjestön hallituksen muodostavat yhteisjärjestön syyskokouksessa valitut puheenjohtaja, jota kutsutaan myös yhteisjärjestön puheenjohtajaksi sekä vähintään kuusi (6) ja enintään kaksikymmentä (20) muuta varsinaista jäsentä ja yhtä monta varajäsentä.

2. Hallitus valitsee varsinaisten jäsentensä keskuudesta varapuheenjohtajan, sihteerin ja taloudenhoitajan sekä keskuudestaan tai yhteisjärjestöön kuuluvien jäsenyhdistysten jäsenistä muut toimihenkilöt.

3. Hallitus kokoontuu puheenjohtajan kutsusta niin usein kuin asiat vaativat. Hallituksen kokous on myös pidettävä, jos vähintään 1/4 hallituksen varsinaisista jäsenistä sitä kirjallisesti ilmoitettua asiaa varten vaatii.

4. Hallitus on päätösvaltainen, jos puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja enemmistö muista jäsenistä on läsnä.

5. Hallituksen jäsen, joka ilman hyväksyttävää syytä on poissa kolmesta perättäisestä kokouksesta, voidaan erottaa hallituksesta yhteisjärjestön kokouksen päätöksellä.

6. Jäsenyhdistyksen jäsen, joka on siirtynyt eläkkeelle näiden sääntöjen hyväksymisen jälkeen, ei ole vaalikelpoinen valittaessa yhteisjärjestön puheenjohtajaa tai hallituksen muita jäseniä.

8 § Jäsenmaksut

1. Yhdistykset vastaavat muodostamansa yhteisjärjestön taloudellisista ja muista toimintaedellytyksistä.

2. Yhteisjärjestön jäsenmaksun suuruudesta päätetään yhteisjärjestön syysko-

kouksessa vuodeksi kerrallaan. Jäsenmaksun suuruus perustuu jäsenyhdistysten saamiin jäsenmaksutuloihin.

3. Mikäli yhdistyksen yhteisjärjestön edustajakokoukseen saama edustajamäärä määräytyy sen järjestämisalan jäsenten mukaan, jonka yhteydessä yhteisjärjestö toimii, määräytyy yhdistyksen yhteisjärjestölle suorittama jäsenmaksu tämän jäsenmäärän mukaan.

4. Yhdistykset suorittavat jäsenmaksunsa yhteisjärjestölle neljännesvuosittain.

9 § Tilit ja toiminnantarkastus

1. Yhteisjärjestön tilit päätetään kalenterivuosittain.

2. Tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja muiden tarpeellisten asiakirjojen on oltava valmiina toiminnantarkastajille esitettäväksi vähintään kuukautta ennen kevätkokousta.

3. Toiminnantarkastajien tulee tarkastaa yhteisjärjestön tilit, omaisuus ja hallinto hyvän toiminnantarkastuksen edellyttämässä laajuudessa ja liiton hallituksen antamien toiminnantarkastusta koskevien ohjeiden mukaisesti.

4. Toiminnantarkastajien on annettava kirjallinen lausuntonsa hallitukselle viimeistään kahta (2) viikkoa ennen kevätkokousta.

10 § Luottamusmiehet

1. Luottamusmiehen toimikausi

Päälouottamusmiesten ja aluelouottamusmiesten toimikausi on vähintään kaksi vuotta ja valinnat suoritetaan parittomina vuosina, ellei yhdistyksen kokous toisin päättä tai ellei luottamusmiessopimuksella ole muuta sovittu. Toimikausi voi olla enintään neljä vuotta.

2. Luottamusmiesten valinta

Luottamusmiesten ja päälouottamusmiesten vaalissa vaalikelpoisia ovat ne jäsenet, joita valittava luottamusmies edustaa tai vaalikelpoisuus määräytyy alan virka- tai työehtosopimuksen luottamusmiehiä koskevien määräysten mukaisesti. Luot-

tamusmiehen valintaan voivat osallistua ne jäsenet, joita valittava luottamusmies edustaa.

Yhteisjärjestön luottamusmiesten tai pääluottamusmiesten vaali tapahtuu työpaikoilla, erillisissä vaalilaisuuksissa tai postitse taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla. Yhteisjärjestön hallitus päättää luottamusmiehen valintatavasta noudattaen liiton hallituksen hyväksymää valintaohjesääntöä tai päättää valintatavasta liiton hallituksen hyväksymiä periaatteita noudattaen.

Yhteisjärjestön luottamusmies voidaan valita myös yhteisjärjestön syysedustajakokouksessa jäsenyhdistyksen kokouksissa asetetuista ehdokkaista edellyttäen, että jäsenyhdistykset, jotka edustavat yli puolta yhteisjärjestön piiriin kuuluvista jäsenistä, ovat yhdistyksen kokouksissa niin päättäneet.

Yhteisjärjestön edustajiston syyskokous vahvistaa valinnan. Mahdolliset valintaa koskevat erimielisyydet ratkaisee liiton hallitus.

Yhteisjärjestö ilmoittaa työnantajalle yhteisjärjestöä neuvotteluissa edustavat pääluottamusmiehet ja alueluottamusmiehet sekä useita pääluottamusmiehiä tai alueluottamusmiehiä valittaessa jokaisen pääluottamusmiehen tai alueluottamusmiehen edustaman toimialan.

3. Luottamusmiehen erottaminen

Luottamusmies voidaan erottaa toimikautensa aikana vain perustellusta syystä. Erottamisesta päättää yhdistyksen kokous tai milloin luottamusmies edustaa useampia yhdistyksiä erottaminen suoritetaan vastaavalla tavalla kuin valintakin. Erottamisasian käsittely on mainittava kokouskutsussa. Erottamispäätös edellyttää vähintään $\frac{3}{4}$ enemmistöä. Äänioikeutettuja ovat ne jäsenet, joita luottamusmies edustaa. Käsiteltäessä pääluottamusmiehen erottamista on asiasta pyydettävä ennen asian päättämistä liiton hallituksen lausunto.

11 § Muita määräyksiä

1. Niissä kohdin, joista näissä säännöissä ei ole määräyksiä, noudatetaan liiton sääntöjä ja yhdistyslakia.

2. Yhteisjärjestön ja yhdistyksen väliset erimielisyydet ratkaisee liiton hallitus.

12 § Sääntöjen muuttaminen ja yhteisjärjestön purkaminen

1. Näihin sääntöihin tehtäville muutoksille on saatava liiton edustajiston suostumus. Mikäli muutos kuitenkin koskee yhteisjärjestön nimeä ja sen mahdollisesti aiheuttamia muutoksia säännöissä, ne voidaan suorittaa liiton hallituksen suostumuksella.

2. Jos yhteisjärjestö aiotaan purkaa, siitä on tehtävä kirjallinen ilmoitus yhteisjärjestöön kuuluville yhdistyksille kaksi (2) kuukautta ennen edustajakokousta, jossa purkautumisehdotuksen on saatava hyväksytyksi tullakseen vähintään 3/4 enemmistön kannatus annetuista äänistä.

3. Yhteisjärjestön purkaututtua tai tultua lakkautetuksi, jaetaan sen jäljelle jääneet varat yhteisjärjestöön kuuluneiden yhdistysten kesken niiden jäsenmaksuperusteen mukaisessa suhteessa

Yhdistyslaki» 26.5.1989/503

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 LUKU

Yleisiä säännöksiä

1 § Soveltamisala

Yhdistyksen saa perustaa aatteellisen tarkoituksen yhteistä toteuttamista varten. Tarkoitus ei saa olla lain tai hyvien tapojen vastainen.

Yhdistykseen sovelletaan tätä lakia.

2 § Soveltamisalan rajoitukset

Tämä laki ei koske yhteisöä, jonka tarkoituksena on voiton tai muun välittömän taloudellisen edun hankkiminen siihen osalliselle taikka jonka tarkoitus tai toiminnan laatu muuten on pääasiassa taloudellinen.

Yhteisöön, joka on lailla tai asetuksella järjestetty erityistä tarkoitusta varten, tätä lakia sovelletaan vain sikäli kuin niin on erikseen säädetty.

Uskonnollisista yhdyskunnista on voimassa, mitä niistä on erikseen säädetty.

3 § Kielletyt yhdistykset

Yhdistys, joka on katsottava jäseniltä vaadittavan kuuliaisuuden ja joukkomuodostelmiin tai ryhmityksiin jakautumisen perusteella taikka aseellisen varustautumisen vuoksi kokonaan tai osittain sotilaalliseen tapaan järjestetyksi, on kielletty.

4 § (22.12.2009/1398) Luvanvaraiset yhdistykset

Yhdistystä, jonka toimintaan kuuluu harjoittaminen ampuma-aseiden käyttöön ja joka ei ole yksinomaan metsästystä varten, ei saa perustaa ilman aluehallintoviraston lupaa.

5 § Taloudellinen toiminta

Yhdistys saa harjoittaa vain sellaista elinkeinoa tai ansiotoimintaa, josta on määrätty sen säännöissä tai joka muutoin välittömästi liittyy sen tarkoituksen toteuttamiseen taikka jota on pidettävä taloudellisesti vähäarvoisena.

6 § Rekisteröinnin oikeusvaikutukset

Yhdistys voi hankkia oikeuksia ja tehdä sitoumuksia sekä olla asianosaisena tuomioistuimessa ja muun viranomaisen luona, jos se on rekisteröity siten kuin tässä laissa säädetään.

Rekisteröidyn yhdistyksen jäsenet eivät vastaa henkilökohtaisesti yhdistyksen velvoitteista.

2 LUKU

Yhdistyksen perustaminen

7 § Perustamiskirja

Yhdistyksen perustamisesta on tehtävä perustamiskirja, johon on liitettävä yhdistykselle laaditut säännöt. Perustamiskirja on päivättävä ja vähintään kolmen yhdistyksen jäseneksi liittyvän allekirjoitettava. Perustajana olevan luonnollisen henkilön tulee olla 15 vuotta täyttänyt.

8 § Säännöt

Yhdistyksen säännöissä on mainittava:

- 1) yhdistyksen nimi;
- 2) yhdistyksen kotipaikkana oleva Suomen kunta;
- 3) yhdistyksen tarkoitus ja toimintamuodot;
- 4) jäsenen velvollisuudesta suorittaa yhdistykselle jäsenmaksuja ja muita maksuja;
- 5) yhdistyksen hallituksen jäsenten ja yhdistyksen tilintarkastajien sekä toiminnantarkastajien lukumäärä tai vähimmäis- ja enimmäismäärä sekä toimikausi; (16.7.2010/678)
- 6) yhdistyksen tilikausi;
- 7) milloin yhdistyksen hallitus ja tilintarkastajat sekä toiminnantarkastajat valitaan, tilinpäätös vahvistetaan ja vastuuvapaudesta päätetään; (16.7.2010/678)
- 8) miten ja missä ajassa yhdistyksen kokous on kutsuttava koolle; sekä
- 9) miten yhdistyksen varat on käytettävä, jos yhdistys purkautuu tai lakkautetaan.

9 § Kaksikielisyys, yhdistyksen nimi

Yhdistyksen säännöissä voidaan määrätä, että yhdistys on sekä suomen- että ruotsinkielinen. Tällainen yhdistys voidaan 51 §:ssä säädetyin edellytyksin merkitä rekisteriin kaksikielisenä.

Sen lisäksi, mitä 1 momentista seuraa, kaikkien yhdistysten säännöissä voidaan määrätä, että yhdistyksellä on suomenkielinen, ruotsinkielinen ja saamenkielinen nimi taikka nimi kahdella mainituista kielistä, jolloin mitä tahansa asianomaisista nimistä voidaan käyttää yhdistyksen nimenä.

3 LUKU

Jäsenyys

10 § Jäsenet

Yhdistyksen jäsenenä voi olla yksityinen henkilö, yhteisö ja säätiö.

Jos yhdistyksen varsinaisena tarkoituksena on vaikuttaa valtiollisiin asioihin, saavat yhdistyksen jäsenenä olla vain Suomen kansalaiset ja sellaiset ulkomaalaiset, joilla on kotipaikka Suomessa, sekä sellaiset yhdistykset, joissa tai joihin suoraan tai välillisesti kuuluvissa yhdistyksissä on jäsenenä vain edellä mainittuja henkilöitä. (29.12.1989/1331)

3 momentti on kumottu L:lla 30.12.1992/1614.

11 § Jäsenluettelo

Yhdistyksen jäsenistä on hallituksen pidettävä luetteloa. Luetteloon on merkittävä kunkin jäsenen täydellinen nimi ja kotipaikka. (30.12.1992/1614)

Yhdistyksen jäsenelle on pyydettyessä varattava tilaisuus tutustua 1 momentissa tarkoitettuihin tietoihin. Jäsenluettelossa olevien tietojen luovuttamisesta muutoin säädetään henkilörekisterilaissa (471/87). Luovuttamisesta voi päättää yhdistyksen hallitus.

HenkilörekisteriL 471/1987 on kumottu HenkilötietoL:lla 523/1999.

12 § Jäseneksi liittyminen

Sen, joka tahtoo liittyä yhdistyksen jäseneksi, on ilmoitettava aikomuksestaan yhdistykselle. Jäseneksi hyväksymisestä päättää hallitus, jollei säännöissä ole toisin määrätty.

13 § Yhdistyksestä eroaminen

Jäsenellä on oikeus milloin tahansa erota yhdistyksestä ilmoittamalla siitä kirjallisesti yhdistyksen hallitukselle tai sen puheenjohtajalle. Jäsen voi myös erota ilmoittamalla siitä yhdistyksen kokouksessa pöytäkirjaan merkittäväksi. Säännöissä voidaan määrätä, että eroaminen tulee voimaan vasta määrätyn ajan kuluttua eroamisilmoituksen tekemisestä.

Aikaa ei saa määrätä yhtä vuotta pitemmäksi.

14 § Yhdistyksestä erottaminen

Yhdistys voi erottaa jäsenen säännöissä mainitulla erottamisperusteella. Yhdistyksellä on kuitenkin aina oikeus erottamiseen, jos jäsen:

- 1) on jättänyt täyttämättä ne velvoitukset, joihin hän on yhdistykseen liittymällä sitoutunut;
- 2) on menettellyllään yhdistyksessä tai sen ulkopuolella huomattavasti vahingoittanut yhdistystä; tai
- 3) ei enää täytä laissa tai yhdistyksen säännöissä mainittuja jäsenyyden ehtoja.

15 § Erottamismenettely

Jäsenen erottamisesta päättää yhdistys kokouksessaan, jollei säännöissä ole toisin määrätty. Päätöksessä on mainittava erottamisen syy. Jäsen ei ole yhdistyksen kokouksessa esteellinen äänestämään itseään koskevasta erottamisasiasta.

Ennen päätöksen tekemistä asianomaiselle jäsenelle on varattava tilaisuus selityksen antamiseen asiassa paitsi milloin erottamisen syynä on jäsenmaksun maksamatta jättäminen.

Jos erottamisesta sääntöjen mukaan päättää hallitus, voidaan säännöissä määrätä, että jäsenellä on oikeus saattaa erottaminen säännöissä määrätystä ajassa yhdistyksen kokouksen ratkaistavaksi.

Säännöissä voidaan määrätä, että yhdistys voi katsoa jäsenen eronneeksi yhdistyksestä, jos jäsen on jättänyt jäsenmaksunsa säännöissä määrätyn ajan maksamatta.

4 LUKU

Päätösvalta

16 § Päätösvallan käyttäjät

Päätösvalta yhdistyksessä kuuluu sen jäsenille. Säännöissä voidaan kuitenkin jäljempänä säädetyllä tavalla määrätä, että päätösvaltaa käyttävät:

- 1) yhdistyksen valtuutetut;
- 2) yhdistyksessä sekä siihen suoraan tai välillisesti kuuluvissa yhdistyksissä jäseninä olevat yksityiset henkilöt liittoäänestyksessä.

17 § (16.7.2010/678) Jäsenten päätösvalta

Jäsenet käyttävät päätösvaltaansa yhdistyksen kokouksessa.

Säännöissä voidaan määrätä, että kokoukseen voidaan säännöissä mainituilla edellytyksillä osallistua myös postitse taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla kokouksen aikana tai ennen kokousta. Tällöin osallistumisoikeus ja ääntenlaskennan oikeellisuus on voitava selvittää tavallisessa yhdistyksen kokouksessa noudatettaviin menettelyihin verrattavalla tavalla. Jos yhdistyksen varsinaisena tarkoituksena on valtiollisiin asioihin vaikuttaminen, tällainen osallistumisoikeus voi olla vain kokouksen aikana.

Säännöissä voidaan määrätä, että jäsenet käyttävät säännöissä erikseen mainituissa asioissa päätösvaltaansa ilman kokousta erillisissä äänestystilaisuuksissa, postitse taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla. Määräys ei voi kuitenkaan koskea 23 §:n 1 momentissa mainittua asiaa.

Jäsenet voivat yksimielisinä päättää yhdistyksen kokoukselle kuuluvasta asiasta ilman kokousta. Päätös on tehtävä kirjallisesti, päivättävä ja kunkin yhdistyksen jäsenen on allekirjoitettava se. Kirjalliseen päätökseen sovelletaan muuten, mitä yhdistyksen kokouksen pöytäkirjasta säädetään.

18 § Valtuutettujen päätösvalta

Jos päätösvaltaa annetaan valtuutetuille, säännöissä on mainittava valtuutettujen lukumäärä tai sen määräytymistapa sekä toimikausi, valitsemistapa ja tehtävät.

Säännöissä voidaan myös määrätä, että valtuutettujen paikat tai osa niistä on jaettava yhdistyksen jäsenten tai näiden muodostamien ryhmien kesken säännöissä mainituilla perusteilla. Tällöin voidaan myös määrätä, että valtuutetut on valittava asianomaisten jäsenten tai ryhmien asettamista ehdokkaista. Jos joku on laiminlyönyt ehdokkaitten asettamisen, voidaan valtuutetut valita muiden asettamista ehdokkaista.

Valtuutetut käyttävät päätösvaltaansa kokouksessa.

19 § (16.7.2010/678) Liittoäänestys

Päätösvaltaa voidaan säännöissä määrätä käytettäväksi liittoäänestyksessä sellaisessa yhdistyksessä, jonka jäsenenä sääntöjen mukaan on vain yhdistyksiä taikka yhdistyksiä ja yksityisiä henkilöitä. Säännöissä on mainittava, missä asioissa tai millä edellytyksillä päätösvaltaa käytetään liittoäänestyksessä. Liittoäänestys ei voi koskea 23 §:n 1 momentissa mainittua asiaa.

Liittoäänestys toimitetaan erillisissä äänestystilaisuuksissa, postitse taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla.

5 LUKU

Päätöksenteko

20 § (22.12.2009/1398) Yhdistyksen kokous

Yhdistyksen kokous on pidettävä säännöissä määrättyinä aikana. Jos sitä ei ole kutsuttu koolle, on jokaisella yhdistyksen jäsenellä oikeus vaatia kokouksen pitämistä.

Yhdistyksen ylimääräinen kokous on pidettävä, kun yhdistyksen kokous niin päättää tai hallitus katsoo siihen olevan aihetta taikka vähintään yksi kymmenesosa yhdistyksen ääni-oikeutetuista jäsenistä sitä ilmoittamansa asian käsittelyä varten vaatii. Jos yhdistyksen jäsenenä sääntöjen mukaan voi olla vain yhdistyksiä tai yhdistyksiä ja yksityisiä henkilöitä, voidaan säännöissä määrätä, että vähemmistö, joka voi vaatia ylimääräisen kokouksen pitämistä, on pienempi tai suurempi kuin yksi kymmenesosa. Muun yhdistyksen säännöissä voidaan määrätä vain pienemmästä vähemmistöstä.

Vaatus kokouksen pitämisestä on esitettävä kirjallisesti yhdistyksen hallitukselle. Hallituksen on viipymättä vaatimuksen saatuaan kutsuttava kokous koolle. Jollei kokousta ole kutsuttu koolle tai vaatimusta ole voitu esittää hallitukselle, aluehallintoviraston tulee kokouksen pitämistä vaatineen jäsenen hakemuksesta oikeuttaa hakija kutsumaan kokous koolle yhdistyksen kustannuksella tai velvoittaa hallitus siihen sakon uhalla.

21 § Valtuutettujen kokous

Mitä tässä laissa säädetään yhdistyksen kokouksesta, koskee soveltuvin osin myös valtuutettujen kokousta. Valtuutettujen ylimääräinen kokous on kuitenkin pidettävä vain, kun valtuutetut niin päättävät tai hallitus katsoo siihen olevan aihetta taikka 20 §:n 2 momentissa mainittu määrä valtuutettuja sitä ilmoittamansa asian käsittelyä varten vaatii.

22 § (16.7.2010/678) Muun päätöksenteon järjestäminen

Jos säännöissä mainittu asia on yhdistyksessä päätettävä määrättyinä aikana ilman kokousta erillisissä äänestystilaisuuksissa, postitse taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla eikä näin ole menetely, on yhdistyksen jäsenellä oikeus kirjallisesti vaatia hallitukselta tällaisen päätöksenteon järjestämistä. Jollei hallitus vaatimuksesta huolimatta ole järjestänyt päätöksentekoa tai jollei vaatimusta ole voitu esittää hallitukselle, aluehallintoviraston tulee päätöksenteon järjestämistä vaatineen jäsenen hakemuksesta oikeuttaa hakija järjestämään äänestystilaisuus, postiäänestys tai äänestys teknisen apuvälineen avulla yhdistyksen kustannuksella taikka velvoittaa hallitus siihen sakon uhalla.

23 § Kokouksessa päätettävät asiat

Yhdistyksen tai, jos säännöissä on niin määrätty, valtuutettujen kokouksessa on päätettävä: (16.7.2010/678)

- 1) yhdistyksen sääntöjen muuttamisesta;
- 2) kiinteistön luovuttamisesta tai kiinnittämisestä taikka yhdistyksen toiminnan kannalta huomattavan muun omaisuuden luovuttamisesta;
- 3) 30 §:ssä tarkoitettusta äänestys- ja vaalijärjestyksestä;
- 4) hallituksen tai sen jäsenen taikka tilintarkastajan tai toiminnantarkastajan valitsemisesta tai erottamisesta; (16.7.2010/678)
- 5) tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä; sekä
- 6) yhdistyksen purkamisesta.

Säännöissä voidaan määrätä, että hallitus voi päättää yhdistyksen omaisuuden myymisestä, vaihtamisesta ja kiinnittämisestä.

24 § (16.7.2010/678) Kokouskutsu

Yhdistyksen kokous on kutsuttava koolle siten kuin säännöissä on määrätty. Kokouskutsussa on mainittava kokouksen aika ja paikka.

Jos kokoukseen voidaan osallistua myös postitse taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla, tästä on mainittava kokouskutsussa. Kokouskutsussa on lisäksi mainittava, jos kokoukseen postitse tai teknisen apuvälineen avulla osallistuvan jäsenen puhevallan käyttäminen on rajoitettua.

Päätöstä 23 §:ssä mainitussa ja muussa siihen verrattavassa asiassa ei kokouksessa saa tehdä, ellei asiaa ole mainittu kokouskutsussa.

25 § Jäsenen äänioikeus

Jollei säännöissä ole toisin määrätty, jokaisella 15 vuotta täyttäneellä jäsenellä on äänioikeus ja jokaisella äänioikeutetulla yksi ääni. Yksityinen henkilö ei voi käyttää äänioikeuttaan asiamiehen välityksellä, ellei säännöissä ole niin määrätty.

Säännöissä voidaan määrätä, että määrätyn ajan jäsenmaksunsa maksamisen laiminlyönyt ei saa käyttää äänioikeuttaan. Säännöissä voidaan määrätä, että voidakseen käyttää kokouksessa äänioikeutta jäsenen on ilmoitettava osallistumisestaan kokoukseen etukäteen yhdistykselle viimeistään kokouskutsussa mainittuun päivään mennessä.

26 § Esteellisyys yhdistyksen kokouksessa

Jäsen ei saa yhdistyksen kokouksessa äänestää eikä tehdä päätösehdotuksia päätettäessä

hänen ja yhdistyksen välisestä sopimuksesta tai muusta asiasta, jossa hänen yksityinen etunsa on ristiriidassa yhdistyksen edun kanssa.

Hallituksen jäsen tai muu, jolle on uskottu yhdistyksen hallintoon kuuluva tehtävä, ei saa äänestää päätettäessä tilintarkastajan tai toiminnantarkastajan valitsemisesta tai erottamisesta, tilinpäätöksen vahvistamisesta taikka vastuuvapauden myöntämisestä, kun asia koskee hallintoa, josta hän on vastuussa. (16.7.2010/678)

Mitä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen henkilöiden esteellisyydestä on säädetty, koskee myös heidän asiamiestään tai edustajaansa.

27 § Päätöksentekojärjestys

Yhdistyksen päätökseksi tulee, jollei säännöissä ole toisin määrätty:

- 1) se mielipide, jota on kannattanut yli puolet äänestyksessä annetuista äänistä;
- 2) äänen mennessä tasan se mielipide, jota kokouksen puheenjohtaja ilmoittaa kannattavansa, tai, jos päätös tehdään ilman kokousta erillisissä äänestystilaisuuksissa, postitse taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla, arvalla ratkaistava tulos; sekä (16.7.2010/678)
- 3) sääntöjen muuttamista, yhdistyksen purkamista tai yhdistyksen omaisuuden pääosan luovuttamista koskevassa asiassa se mielipide, jota on kannattanut vähintään kolme neljäsosaa äänestyksessä annetuista äänistä.

Päätös sääntöjen muuttamisesta 17 §:n 2 momentissa tai 19 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla taikka siten, että enemmistövaalitapa korvataan suhteellisella vaalitivalla, on kuitenkin pätevä, jos päätöstä on kannattanut yli puolet äänestyksessä annetuista äänistä ja se muutoin on tehty siten kuin sääntöjen muuttamisesta on säädetty tai määrätty.

Sen estämättä mitä jäljempänä säädetään päätöksen mitättömyydestä, on päätös sääntöjen muuttamisesta, joka koskee vaalin toimittamista, jäsenen äänimäärää, toimielimen kokoonpanoa taikka jäsenen maksuvelvollisuutta, pätevä, vaikka muutos johtaisi jäsenelle säännöissä taatun erityisen edun tai jäsenten yhdenvertaisuuden loukkaamiseen, jos päätös on tehty siten kuin 1 momentin 3 kohdassa tai 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa sanotussa momentissa on säädetty.

Jos yhdistys sääntöjensä mukaan kuuluu toiseen yhdistykseen, voidaan säännöissä määrätä, että niiden muuttamiseen vaaditaan myös sen yhdistyksen hyväksyminen, johon yhdistys suoraan tai välillisesti kuuluu.

28 § (16.7.2010/678) Vaalit

Kokouksessa toimitettavassa vaalissa noudatetaan enemmistövaalitapaa, jollei henkilövalinta tapahdu yksimielisesti tai jollei säännöissä ole toisin määrätty. Ilman kokousta erillisissä äänestystilaisuuksissa, postitse taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla toimitettavassa vaalissa noudatetaan suhteellista vaalitapaa, jollei säännöissä ole toisin määrätty. Kaikille päätösvallan käyttöön oikeutetuille on turvattava oikeus osallistua ehdokkaiden asettamiseen vaalia varten.

29 § Vaalien toimittaminen

Enemmistövaalitapaa käytettäessä tulevat valituiksi eniten ääniä saaneet, jollei säännöissä ole vaadittavasta enemmistöstä muuta määrätty.

Jos vaali lain tai sääntöjen mukaan on toimitettava suhteellisena vaalina, säännöissä on määrättävä, miten vaali tällöin toimitetaan.

Suhteellinen vaali voidaan säännöissä määrätä toimitettavaksi:

- 1) ehdokaslistoja käyttäen siten, että kukin ääni annetaan ehdokaslistalle kokonaisuudessaan, jolloin kullakin ehdokaslistalla ensimmäisenä oleva saa vertauslukuksen ehdokaslistan saaman koko äänimäärän, toisena oleva puolet äänimäärästä, kolmantena oleva yhden kolmasosan äänimäärästä ja niin edelleen ja valituiksi tulevat määräytyvät ehdokkaiden vertauslukujen mukaisessa järjestyksessä;
- 2) ehdokaslistoja käyttäen, mutta siten, että kukin ääni annetaan jollekin ehdokaslistassa olevalle ehdokkaalle, jolloin kullakin ehdokaslistalla ääniä eniten saanut saa vertauslukuksen ehdokaslistan saaman koko äänimäärän, toisena oleva puolet äänimäärästä, kolmantena oleva yhden kolmasosan äänimäärästä ja niin edelleen ja valituiksi tulevat määräytyvät ehdokkaiden vertauslukujen mukaisessa järjestyksessä;
- 3) ehdokaslistoja käyttämättä siten, että vaalissa jokainen annettu ääni jaetaan vaalilippuun merkittyjen ehdokkaiden kesken ensimmäisenä olevan ehdokkaan saadessa yhden äänen, toisena olevan puoli ääntä, kolmantena olevan yhden kolmasosan ääntä ja niin edelleen ja valituiksi tulevat määräytyvät ehdokkaiden saamien äänien mukaisessa järjestyksessä; sekä
- 4) muulla säännöissä määrättyllä tavalla.

Suhteellinen vaali toimitetaan suljetuin lipuin taikka tietoliikenneyhteyttä tai muuta teknistä apuvälinettä käytettäessä vastaavalla teknisellä menetelmällä. Tasatulostapauksissa ratkaistaan arvalla. (16.7.2010/678)

30 § (16.7.2010/678) Äänestys- ja vaalijärjestys

Jos yhdistyksen päätösvaltaa käytetään erillisissä äänestystilaisuuksissa, postitse taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla, yhdistyksen on hyväksyttävä tätä varten äänestys- ja vaalijärjestys, johon on otettava tarvittavat äänestystä ja vaalia koskevat tämän lain säännöksiä ja yhdistyksen sääntöjä täydentävät määräykset.

31 § Pöytäkirjan laatiminen

Kokouksen puheenjohtajan on huolehdittava siitä, että kokouksessa tehdyistä päätöksistä laaditaan pöytäkirja. Pöytäkirja on kokouksen puheenjohtajan allekirjoitettava sekä vähintään kahden kokouksessa sitä varten valitun henkilön tarkastettava tai yhdistyksen itsensä hyväksyttävä.

Jos päätösvaltaa on käytetty ilman kokousta erillisissä äänestystilaisuuksissa, postitse taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla, yhdistyksen hallituksen on huolehdittava siitä, että menettelystä päätöksenteossa, äänten laskennasta ja sen tuloksesta sekä tehdystä päätöksestä laaditaan päivätty ja hallituksen puheenjohtajan allekirjoittama pöytäkirja. (16.7.2010/678)

Yhdistyksen jäsenellä on oikeus pyynnöstä saada 1 ja 2 momentissa tarkoitettut pöytäkirjat nähtäväkseen.

32 § Päätöksen moitteenvaroisuus

Jos yhdistyksen päätös ei ole syntynyt asianmukaisessa järjestyksessä tai jos se muutoin on lain tai yhdistyksen sääntöjen vastainen, voi yhdistyksen jäsen, hallitus ja hallituksen jäsen nostaa kanteen yhdistystä vastaan päätöksen julistamiseksi pätemättömäksi. Oikeutta moitekanteen nostamiseen ei ole sillä, joka on kokouksessa myötävaikuttanut päätöksen tekemiseen.

Kanne on pantava vireille kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tekemisestä tai, jos päätös on tehty ilman kokousta erillisissä äänestystilaisuuksissa, postitse taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla, kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun päätöstä koskeva pöytäkirja on päivätty. Jollei kannetta nosteta määräajassa, päätöstä on pidettävä pätevänä. (16.7.2010/678)

Jos yhdistyksen hallitus on nostanut kanteen, yhdistyksen kokous on viipymättä kutsuttava koolle valitsemaan edustaja vastaamaan yhdistyksen puolesta.

33 § Päätöksen mitättömyys

Päätös on moitekanteesta riippumatta mitätön, jos se loukkaa sivullisen oikeutta. Mitätön on myös päätös, joka vähentää yhdistyksen jäsenellä sääntöjen mukaan olevaa

erityistä etua yhdistyksessä taikka sisällöltään tai päätöksentekotavaltaan olennaisesti loukkaa jäsenen yhdenvertaisuutta, jollei 27 §:n 3 momentista muuta johdu.

Yhdistyksen jäsen, hallitus tai hallituksen jäsen sekä se, joka katsoo päätöksen loukkaavan oikeuttaan, voi nostaa kanteen yhdistystä vastaan sen vahvistamiseksi, että yhdistyksen päätös on mitätön.

34 § Täytäntöönpanokielto

Kun kanne yhdistystä vastaan on pantu vireille, tuomioistuin voi kieltää yhdistyksen päätöksen täytäntöönpanon tai määrätä sen keskeytettäväksi. Tällainen kielto tai määräys voidaan myös peruuttaa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun tuomioistuimen päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta.

6 LUKU

Yhdistyksen hallinto

35 § (16.7.2010/678) Hallitus

Yhdistyksellä on oltava hallitus, johon kuuluu vähintään kolme jäsentä. Hallituksen on lain ja sääntöjen sekä yhdistyksen päätösten mukaan huolellisesti hoidettava yhdistyksen asioita. Hallituksen on huolehdittava siitä, että yhdistyksen kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty. Hallitus edustaa yhdistystä.

Hallituksella on oltava puheenjohtaja. Puheenjohtaja ei saa olla vajaavaltainen. Hallituksen muiden jäsenten on oltava 15 vuotta täyttäneitä. Konkursissa oleva ei voi olla hallituksen jäsenenä.

Hallituksen puheenjohtajalla on oltava asuinpaikka Suomessa, jollei Patentti- ja rekisterihallitus myönnä lupaa poiketa tästä.

36 § Yhdistyksen nimenkirjoittajat

Hallituksen puheenjohtajalla on oikeus kirjoittaa yhdistyksen nimi, jollei tätä oikeutta ole rajoitettu jäljempänä 3 momentissa tarkoitetuin tavoin.

Yhdistyksen säännöissä voidaan määrätä, että oikeus yhdistyksen nimen kirjoittamiseen on lisäksi:

- 1) yhdellä tai useammalla hallituksen jäsenellä;

- 2) asemansa perusteella muulla henkilöllä; tai
- 3) henkilöllä, jolla on siihen hallituksen erikseen antama henkilökohtainen oikeus.

Vajaavaltainen tai konkurssissa oleva ei voi edustaa yhdistystä eikä toimia sen nimenkirjoittajana. Oikeutta yhdistyksen nimen kirjoittamiseen voidaan säännöissä rajoittaa niin, että kahdella tai useammalla henkilöllä on vain yhdessä oikeus kirjoittaa yhdistyksen nimi. Muuta rajoitusta ei saa merkitä yhdistysrekisteriin.

Yhdistyksen allekirjoituksessa tulee olla yhdistyksen nimi ja nimenkirjoittajan tai nimenkirjoittajien omakätinen allekirjoitus.

Haaste ja muu tiedoksianto katsotaan yhdistykselle toimitetuksi, kun se on annettu tiedoksi henkilölle, jolla on oikeus yksin tai yhdessä toisen kanssa kirjoittaa yhdistyksen nimi.

37 § Esteellisyys

Hallituksen jäsen tai yhdistyksen toimihenkilö ei saa osallistua hänen ja yhdistyksen välistä sopimusta koskevan eikä muunkaan sellaisen asian käsittelyyn eikä ratkaisemiseen, jossa hänen yksityinen etunsa saattaa olla ristiriidassa yhdistyksen edun kanssa.

38 § (16.7.2010/678) Tilintarkastus

Yhdistyksen tilintarkastuksesta on voimassa, mitä tässä laissa ja tilintarkastuslaissa (459/2007) säädetään.

38 a § (16.7.2010/678) Toiminnantarkastus

Yhdistyksellä on oltava toiminnantarkastaja, jos yhdistyksellä ei ole tilintarkastajaa. Jos valitaan vain yksi toiminnantarkastaja, on lisäksi valittava varatoiminnantarkastaja, johon sovelletaan, mitä toiminnantarkastajasta säädetään.

Toiminnantarkastajan on oltava luonnollinen henkilö. Toiminnantarkastajalla on oltava sellainen taloudellisten ja oikeudellisten asioiden tuntemus kuin yhdistyksen toimintaan nähden on tarpeen tehtävän hoitamiseksi. Toiminnantarkastajana ei voi olla vajaavaltainen taikka se, joka on konkurssissa tai jonka toimintakelpoisuutta on rajoitettu. Toiminnantarkastajan on oltava riippumaton tarkastusta suorittaessaan.

Jos toiminnantarkastajaa ei ole valittu tämän lain tai yhdistyksen sääntöjen mukaisesti, aluehallintovirasto määrää ilmoituksesta toiminnantarkastajan noudattaen vastaavasti, mitä tilintarkastuslain 9 §:n 3 ja 4 momentissa tilintarkastajan määräämisestä säädetään.

Toiminnantarkastajan on tarkastettava yhdistyksen talous ja hallinto yhdistyksen toimin-

nan edellyttämässä laajuudessa sekä annettava tarkastuksesta kirjallinen toiminnantarkastuskertomus tilinpäätöksestä päättävälle yhdistyksen tai valtuutettujen kokoukselle. Jos tarkastuksessa on ilmennyt, että yhdistykselle on aiheutunut vahinkoa tai tätä lakia tai sääntöjä on rikottu, siitä on mainittava tarkastuskertomuksessa.

Yhdistyksen hallituksen velvollisuuteen avustaa toiminnantarkastajaa sekä toiminnantarkastajan läsnäoloon kokouksessa ja salassapitovelvollisuuteen sovelletaan, mitä tilintarkastuslain 18, 19 ja 26 §:ssä tilintarkastajan osalta säädetään.

39 § Vahingonkorvausvelvollisuus

Hallituksen jäsen, yhdistyksen toimihenkilö ja toiminnantarkastaja on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän on toimessaan tahallisesti tai huolimattomuudesta aiheuttanut yhdistykselle. Sama koskee tätä lakia tai yhdistyksen sääntöjä rikkomalla yhdistyksen jäsenelle tai muulle aiheutettua vahinkoa. Työntekijän asemassa olevan vahingonkorvausvelvollisuudesta säädetään erikseen. Tilintarkastajan vahingonkorvausvelvollisuudesta säädetään tilintarkastuslain 51 §:ssä. (16.7.2010/678)

Vahingonkorvauksen sovittelusta sekä korvausvastuun jakautumisesta kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken on voimassa, mitä vahingonkorvauslain (412/74) 2 ja 6 luvussa on säädetty.

Kanne yhdistykselle aiheutetun vahingon korvaamisesta voidaan nostaa myös yhdistyksen kotipaikan tuomioistuimessa.

7 LUKU

Purkautuminen

40 § Selvitystoimet

Kun yhdistys on päättänyt purkautua, hallituksen on huolehdittava purkautumisesta johtuvista selvitystoimista, jollei yhdistys ole valinnut hallituksen tilalle tehtävään yhtä tai useampaa muuta selvitysmiestä. Selvitystoimiin ei kuitenkaan ole tarpeen ryhtyä, jos yhdistys purkautumisesta päättäessään on samalla hyväksynyt hallituksen laatiman loppu selvityksen, jonka mukaan yhdistyksellä ei ole velkoja.

Purkautumisesta päättäneen yhdistyksen taloudellista toimintaa saadaan jatkaa vain siinä määrin kuin tarkoituksenmukainen selvittely sitä vaatii. Selvitysmiehillä on oikeus pyytää julkista haastetta velkojille sekä oikeus luovuttaa yhdistyksen omaisuus konkurssiin. Jos velkojen maksamisen jälkeen jäljelle jääneitä varoja ei voida käyttää säännöissä määrättyllä

tavalla, selvitysmiesten on luovutettava ne valtiolle käytettäväksi mahdollisuuksien mukaan yhdistyksen toimintaan läheisesti liittyvän tarkoituksen edistämiseen. Selvitysmiesten on laadittava purkautumisesta loppuselvytys ja huolehdittava sen säilyttämisestä. Yhdistys katsotaan lakanneeksi, kun purkautumisesta on tehty merkintä yhdistysrekisteriin.

41 § Yhdistyksen julistaminen purkautuneeksi

Jos yhdistyksen toiminta on loppunut eikä yhdistystä ole purettu, voi sen jäsen ja muu, jota asia koskee, hakea yhdistyksen kotipaikan tuomioistuimelta yhdistyksen julistamista purkautuneeksi. Hakemuksen johdosta on yhdistykselle varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Hakemukseen on suostuttava, jos yhdistyksen toiminnan osoitetaan loppuneen. Jollei muuta näytetä, yhdistyksen toiminnan on katsottava loppuneen, jos yhdistyksestä viimeksi yhdistysrekisteriin tehdystä ilmoituksesta on kulunut kymmenen vuotta.

Tuomioistuimen on suostuessaan hakemukseen samalla tarvittaessa määrättävä hakija tai muu henkilö selvitysmiehenä huolehtimaan selvitystoimista. Tällöin on vastaavasti sovellettava, mitä 40 §:n 2 momentissa on säädetty.

42 § Selvitystoimien moittiminen

Jos yhdistyksen jäsen tai muu, jonka oikeutta yhdistyksen purkautuminen koskee, haluaa moittia selvitysmiesten toimenpidettä, on hänen nostettava kanne selvitysmiehiä vastaan kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun purkautumisesta on tehty merkintä yhdistysrekisteriin. Kannetta on ajettava yhdistyksen kotipaikan tuomioistuimessa.

8 LUKU

Yhdistyksen lakkauttaminen

43 § Lakkauttaminen ja varoitus

Yhdistyksen kotipaikan alioikeus voi sisäasiainministeriön, virallisen syyttäjän tai yhdistyksen jäsenen kanteesta julistaa yhdistyksen lakkautetuksi:

- 1) jos yhdistys toimii olennaisesti vastoin lakia tai hyviä tapoja;
- 2) jos yhdistys toimii olennaisesti vastoin sen säännöissä määrättyä tarkoitusta; tai
- 3) jos yhdistys toimii vastoin 4 §:ssä tarkoitettua lupaa tai 35 §:n 3 momentin säännöstä.

Jos yleinen etu ei vaadi yhdistyksen lakkauttamista, voidaan yhdistykselle lakkauttamisen sijasta antaa varoitus.

Jos yhdistys julistetaan lakkautetuksi tai sille annetaan varoitus, voidaan myös yhdistyk-

seen suoraan tai välillisesti kuuluva yhdistys, joka on haastettu oikeudenkäyntiin vastajaksi, julistaa lakkautetuksi tai antaa sille varoitus, jos tämä on myötävaikuttanut ensiksi mainitun yhdistyksen 1 momentissa tarkoitettuun menettelyyn.

Jos lakkautetun yhdistyksen varoja ei voida käyttää niin kuin säännöissä on määrätty taikka tuollainen käyttö olisi vastoin lakia tai hyviä tapoja, yhdistyksen varat on julistettava menetetyiksi valtiolle.

44 § Väliaikainen toimintakielto

Kun yhdistyksen lakkauttamista koskeva asia on tullut vireille, tuomioistuin voi asiaa käsitellessään asianosaisen vaatimuksesta kieltää väliaikaisesti yhdistyksen toiminnan, jos on todennäköistä, että yhdistys toimii vastoin 43 §:n 1 momentin säännöksiä.

Sisäasiainministeriön tai virallisen syyttäjän vaatimuksesta 1 momentissa tarkoitettu kieltö voidaan antaa jo ennen kuin yhdistyksen lakkauttamista koskeva asia on tullut vireille, jos on todennäköistä, että yhdistys toimii olennaisesti vastoin lakia tai hyviä tapoja taikka lainvastaisesti jatkaa lakkautetun yhdistyksen toimintaa. Tällainen kieltö raukeaa, jollei haastetta yhdistyksen lakkauttamiseksi ole pyydetty 14 päivän kuluessa kiellon antamisesta, ja on voimassa enintään siihen saakka, kunnes asia tulee käsiteltäväksi tuomioistuimen istunnossa.

Jos tuomioistuin on antanut väliaikaisen toimintakiellon, sen on joka kerta asiaa käsitellessään päätettävä kiellon voimassaolosta. Toimintakieltöä koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

Jos väliaikainen toimintakieltö on määrätty 43 §:n 1 momentin 1 kohdan perusteella, kiellon voimassa ollessa yhdistyksen toiminnan jatkamista varten ei saa perustaa uutta yhdistystä.

45 § Toiminnan lopettaminen ja selvitysmiehet

Kun yhdistys on julistettu lakkautetuksi tai määrätty väliaikaiseen toimintakieltoon, yhdistyksen toiminta on heti lopetettava. Yhdistyksen hallitus saa kuitenkin jatkaa yhdistyksen harjoittamaa elinkeinoa tai ansiotoimintaa ja hoitaa yhdistyksen omaisuutta, kunnes päätös lakkauttamisesta tulee lainvoimaiseksi, jollei tuomioistuin toisin määrää.

Jos tuomioistuin ei salli hallituksen hoitaa yhdistyksen omaisuutta 1 momentissa tarkoitettuna aikana, tuomioistuimen on määrättävä vähintään yksi henkilö uskottuna miehenä hoitamaan yhdistyksen omaisuutta.

Samalla kun tuomioistuin julistaa yhdistyksen lakkautetuksi, sen on tarvittaessa määrättävä selvitysmies tai useampia selvitysmiehiä. Tällöin on soveltuvin osin noudatettava, mitä selvitysmiehistä ja selvitystoimien moittimisesta yhdistyksen purkauksessa on tässä laissa säädetty.

46 § Laillinen tuomioistuin

Yhdistyksen lakkauttamista koskeva kanne tutkitaan sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa yhdistyksellä on kotipaikka. Tämä tuomioistuin voi samalla käsitellä myös 43 §:n 3 momentissa tarkoitetun yhdistyksen lakkauttamista koskevan asian.

9 LUKU

Yhdistysrekisteriin merkitseminen

47 § Viranomaiset

Yhdistysrekisteriä pitää patentti- ja rekisterihallitus. Yhdistysrekisteriasioiden paikallisviranomaisina toimivat väestökirjahallinnosta annetussa laissa (76/84) tarkoitetut rekisteritoimistot. (13.12.1994/1177)

Yhdistysrekisteri siihen kuuluvine asiakirjoinen on julkinen. Jokaisella on oikeus saada otteita ja todistuksia yhdistysrekisteristä ja siihen kuuluvista asiakirjoista siten kuin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään. (21.5.1999/685)

L väestökirjahallinnosta on kumottu L:lla 166/1996, ks. RekisterihallintoL 166/1996 3 ja 6 §.

48 § Perusilmoitus

Ilmoitus yhdistyksen rekisteröimiseksi (perusilmoitus) on tehtävä kirjallisesti patentti- ja rekisterihallitukselle tai yhdistyksen kotipaikan paikallisviranomaiselle, joka toimittaa sen patentti- ja rekisterihallitukselle. (13.12.1994/1177)

Perusilmoituksessa, johon on liitettävä yhdistyksen perustamiskirja ja säännöt, on ilmoitettava yhdistyksen hallituksen puheenjohtajan ja yhdistyksen nimenkirjoittajan täydellinen nimi, osoite, kotikunta ja henkilötunnus sekä mahdollinen nimenkirjoitusoikeutta koskeva 36 §:ssä tarkoitettu rajoitus. Jos henkilöllä ei ole suomalaista henkilötunnusta, ilmoitetaan syntymäaika. (13.12.1994/1177)

Yhdistyksen hallituksen puheenjohtajan on allekirjoitettava ilmoitus ja vakuutettava, että ilmoituksessa mainitut tiedot ovat oikeat ja että nimenkirjoittajat ovat täysivaltaisia.

49 § Perusilmoituksen käsittely ja yhdistyksen rekisteröiminen

Perusilmoituksesta patentti- ja rekisterihallitus tarkastaa, että:

- 1) se on tehty 48 §:ssä säädetyllä tavalla;
- 2) yhdistyksen nimi selvästi erottuu rekisterissä ennestään olevien yhdistysten nimistä eikä ole harhaanjohtava;
- 3) yhdistyksen rekisteröimiselle ei 1 luvun säännösten mukaan ole estettä; sekä
- 4) rekisteröimiselle ei ole muuta lakiin perustuvaa estettä.

(13.12.1994/1177)

Jos rekisteröimiselle on 1 momentin perusteella este, mutta ilmoitusta ei kuitenkaan jätetä tutkimatta tai rekisteröintiä heti evätä, ilmoituksen tekijälle on varattava tilaisuus ilmoituksen täydentämiseen tai oikaisemiseen taikka lausunnon antamiseen. Tämä on tehtävä patentti- ja rekisterihallituksen määräämässä ajassa ja uhalla, että asia muuten raukeaa, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Jos rekisteröimiselle on este vielä senkin jälkeen, kun ilmoitusta on täydennetty tai oikaistu tai lausunto annettu, rekisteröiminen on evättävä. Ilmoituksen tekijälle voidaan kuitenkin antaa uusi määräaika, jos siihen on aihetta.

(13.12.1994/1177)

Jos estettä rekisteröimiselle ei ole, yhdistys on rekisteröitävä viivytyksettä. (8.12.1995/1380)

50 § Rekisteröimistä osoittava merkintä

Kun yhdistys on merkitty rekisteriin, lisätään sen nimeen sanat "rekisteröity yhdistys" tai näiden sanojen lyhennys "ry" taikka, jos yhdistyksen säännöt ovat ruotsinkieliset, sanat "registrerad förening" tai niiden lyhennys "rf".

Jos yhdistyksellä on 9 §:n mukaisesti sekä suomenkielinen että ruotsinkielinen nimi, sanottu merkintä lisätään sen suomenkieliseen nimeen suomenkielisenä ja ruotsinkieliseen nimeen ruotsinkielisenä. Jos yhdistyksellä on myös saamenkielinen nimi, lisätään tähän nimeen sanat "registrerejuvvon searvi" tai niiden lyhennys "rs".

51 § Kaksikielisen yhdistyksen rekisteröiminen

Yhdistys merkitään rekisteriin sekä suomen että ruotsin kielellä, jos yhdistyksen säännöt on laadittu ja ilmoitus rekisteriin tehdään molemmilla kielillä. Perusilmoituksen tai sääntöjen muuttamista koskevan ilmoituksen yhteydessä taikka asetuksella säädettävän ajan kuluessa on lisäksi toimitettava virallisen kääntäjän antama todistus siitä, että säännöt ovat keskenään samansisältöiset.

52 § Muutosilmoitus

Yhdistyksen sääntöjen muuttamisesta sekä hallituksen puheenjohtajan ja nimenkirjoittajan

vaihtumisesta on tehtävä rekisteriin ilmoitus (muutosilmoitus), johon sääntöjä muutettaessa on liitettävä muutetut säännöt. Ilmoituksen tekemisestä, allekirjoittamisesta ja vakuutuksesta on voimassa, mitä 48 §:ssä on perusilmoituksesta säädetty.

Sääntöjen muutos tulee voimaan, kun se merkitään rekisteriin.

Kun hallituksen puheenjohtajan tai nimenkirjoittajan vaihtuminen on merkitty rekisteriin, muutoksen on katsottava tulleen sivullisen tietoon paitsi, jos käy selville, ettei sivullinen ole muutoksesta tiennyt eikä ollut velvollinen tietämään. Ennen muutoksen merkitsemistä rekisteriin ei siihen voida vedota muuta kuin sitä vastaan, jolla näytetään olleen siitä tieto. (16.7.2010/678)

53 § Purkautumisilmoitus

Yhdistyksen purkautumisesta on hallituksen puheenjohtajan tai selvitysmiehen tehtävä rekisteriin ilmoitus (purkautumisilmoitus), josta käy ilmi, ketkä ovat toimineet selvitysmiehinä samoin kuin se, että selvitystoimet on saatettu loppuun.

54 § Muutos- ja purkautumisilmoitusten käsittely

Muutos- ja purkautumisilmoitusten tarkastamisesta ja merkitsemisestä rekisteriin on soveltuvin osin voimassa, mitä perusilmoituksen tarkastamisesta ja sen merkitsemisestä rekisteriin on säädetty.

55 § Ennakkotarkastus

Patentti- ja rekisterihallitus voi suorittaa yhdistyksen tai sen perustajien hakemuksesta sääntöjen tai niiden muutoksen tarkastuksen ennakolta (ennakkotarkastus), milloin siihen yhdistyksen koon, sääntöjen muutoksen merkityksen tai muun sellaisen syyn vuoksi on aihetta. Hakemus voi koskea myös yhdistykseen suoraan tai välillisesti kuuluvan tai kuuluvaksi aiotun yhdistyksen sääntöjä. (13.12.1994/1177)

Ennakkotarkastukseen on sovellettava, mitä perus- ja muutosilmoitusten tarkastamisesta on edellä säädetty. Ennakkotarkastuksesta annettu päätös on sitova paitsi, jos yhdistys on muuttanut ennakkotarkastuksessa olleita sääntöjä tai niiden muutoksia sillä tavoin, että uusi tarkastus on tarpeellinen. Päätös on voimassa kaksi vuotta sen antamisesta lukien.

Ennakkotarkastuksesta huolimatta perus- ja muutosilmoitukset on tehtävä siten kuin edellä on säädetty ja niissä on ilmoitettava myös ennakkotarkastusta koskevasta päätöksestä ja miltä osin sääntöjä on muutettu ennakkotarkastuksen jälkeen.

Yhdistys voi päättää, että ennakolta tarkastettua sääntöjen muutosta, joka on hyväksytty yhdistyksessä muuttamattomana, on ennakkotarkastuksesta annetun päätöksen voimas-

saoloaikana noudatettava yhdistyksen sisäisessä toiminnassa, vaikka muutosta ei vielä ole merkitty rekisteriin.

56 § Muutoksenhaku ja rekisterimerkinnän kumoaminen

Muutoksen hakemisesta patentti- ja rekisterihallituksen tämän lain nojalla tekemään päätökseen säädetään erikseen. Päätökseen, ettei 55 §:ssä tarkoitettua ennakkotarkastusta suoriteta, ei kuitenkaan saa hakea muutosta valittamalla. (13.12.1994/1177)

Joka katsoo, että yhdistyksen nimi tai muu rekisterissä oleva merkintä loukkaa hänen oikeuttaan, voi yhdistyksen kotipaikan tuomioistuimessa nostaa kanteen yhdistystä vastaan rekisterimerkinnän kumoamiseksi.

57 § Tarkemmat säännökset

Tarkempia säännöksiä yhdistysrekisteristä, siihen tehtävistä merkinnöistä ja ilmoitusten käsittelystä sekä ennakkotarkastuksesta annetaan tarvittaessa asetuksella.

10 LUKU

Rekisteröimättömät yhdistykset

58 § Vastuu velvoitteista

Yhdistys, jota ei ole merkitty rekisteriin, ei voi saada nimiinsä oikeuksia tai tehdä sitoumuksia eikä kantaa tai vastata.

Rekisteröimättömän yhdistyksen puolesta tehdystä toimesta aiheutuneesta velvoitteesta vastaavat toimeen osallistuneet tai siitä päättäneet henkilökohtaisesti ja yhteisvastuullisesti. Yhdistyksen muut jäsenet eivät vastaa henkilökohtaisesti sellaisesta velvoitteesta.

59 § Yhdistyksen puolesta toimiminen

Rekisteröimättömästä yhdistystä koskevassa asiassa tuomioistuimessa ja muussa viranomaisessa sen puolesta voi toimia yhdistyksen tai sen hallituksen puheenjohtaja tai muu sen asioita hoitava. Tällaiselle henkilölle voidaan myös antaa yhdistykselle tarkoitettu tiedonanto.

Kannetta rekisteröimättömän yhdistyksen lakkauttamiseksi voidaan ajaa yhdistyksen tai sen hallituksen yhtä tai useampaa jäsentä vastaan. Kanne on nostettava sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa vastaajalla tai jollakin heistä on kotipaikka.

Rekisteröimättömiin yhdistyksiin on muutoin soveltuvin osin sovellettava, mitä 1–5, 10, 11, 43, 44, 60 ja 62 §:ssä on säädetty.

11 LUKU

Erinäisiä säännöksiä

60 § (13.12.1994/1177) Tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuus

Tuomioistuimen on ilmoitettava patentti- ja rekisterihallitukselle yhdistyksen omaisuuden luovuttamisesta konkurssiin ja konkurssimenettelyn päättymisestä tuomioistuimessa, 41, 43, 44 tai 45 §:n nojalla antamastaan päätöksestä sekä lainvoiman saaneesta ratkaisusta, jolla rekisterissä oleva merkintä on kumottu tai jolla on todettu, että yhdistyksen päätös, josta on tehtävä ilmoitus rekisteriin, on pätemätön, taikka jolla on määrätty tällaisen päätöksen täytäntöönpanokiellosta tai kiellon peruuttamisesta.

Tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa 1 momentissa tarkoitetuista ratkaisuistaan tekemällä niitä koskevat merkinnät oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tai toimittamalla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle patentti- ja rekisterihallitukselle välittämistä varten säädetään tarvittaessa oikeusministeriön asetuksella. Merkinnän tekemiseen ja tietojen toimittamiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (372/2010) ja sen nojalla säädetään. (14.5.2010/389)

L:lla 389/2010 lisätty 2 momentti tulee voimaan 1.12.2010.

61 § Omaisuuden luovuttaminen konkurssiin

Yhdistyksen omaisuuden luovuttamisesta konkurssiin päättää yhdistyksen hallitus.

62 § Rangaistussäännös

Joka tämän lain vastaisesti jatkaa lakkautetuksi julistetun tai väliaikaiseen toimintakieltoon määrätyn yhdistyksen toimintaa edustamalla yhdistystä tai toimimalla sen puolesta taikka ottamalla uusia jäseniä yhdistykseen tai toimeenpanemalla yhdistyksen kokouksen taikka muulla sellaisella tavalla, on tuomittava, jollei teosta ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, laittoman yhdistystoiminnan harjoittamisesta sakkoon.

Joka antaa patentti- ja rekisterihallitukselle tai paikallisviranomaiselle väärän tässä laissa tarkoitetun ilmoituksen tai vakuutuksen, on tuomittava rangaistukseen siten kuin rikoslaisissa säädetään. (13.12.1994/1177)

12 LUKU

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

63 § Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1990. Lailla kumotaan yhdistyksistä 4 päivänä tammikuuta 1919 annettu laki siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

64 § Tämän lain vastaiset määräykset

Jos ennen tämän lain voimaantuloa rekisteröidyn yhdistyksen sääntöihin sisältyy tämän lain vastaisia määräyksiä, on niiden sijasta noudatettava tämän lain säännöksiä, mikäli jäljempänä ei toisin säädetä.

65 § Rekisteri-ilmoitusten käsittely

Jos ilmoitus yhdistyksen rekisteröimiseksi tai rekisterissä olevien tietojen muuttamiseksi on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, on ilmoitus käsiteltävä ja ratkaistava aikaisemman lain mukaan. Vaikka yhdistyksen sääntöjen muuttamista koskeva ilmoitus on tehty lain voimaantulon jälkeen, on sen rekisteriin merkitsemisessä sovellettava aikaisempaa lakia, jos sääntöjen muuttamisesta on yhdistyksessä päätetty ennen lain voimaantuloa ja yhdistyksen hallituksen puheenjohtaja on tästä antanut ilmoituksessa tiedon.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa on säädetty, yhdistys voi lain vahvistamisen jälkeen muuttaa sääntöjään noudattaen tämän lain säännöksiä ja tehdä siitä muutosilmoituksen rekisteriin ennen lain voimaantuloa. Tällainen sääntöjen muuttaminen merkitään rekisteriin lain voimaantulon jälkeen.

66 § (13.12.1994/1177)

66 § on kumottu L:lla 13.12.1994/1177.

67 § Määrävähemmistöä koskeva määräys

Mitä 20 §:n 2 momentissa on säädetty tarvittavasta määrävähemmistöstä, ei sovelleta sellaiseen yhdistykseen, jonka säännöissä on ennen tämän lain voimaantuloa määrätty muusta määrävähemmistöstä.

68 § Vaalitapa

Jos yhdistyksen säännöissä on tämän lain voimaan tullessa määrätty liittoäänestyksestä tai suhteellisen vaalin noudattamisesta vaaleissa, mutta ei liittoäänestyksessä käytettävästä vaalitavasta tai siitä, miten suhteellinen vaali toimitetaan, noudatetaan liittoäänestyksessä

sekä suhteellista vaalia toimitettaessa yhdistyksen päättämää menettelyä, kunnes asiasta on säännöissä määrätty.

69 § Hallituksen kokoonpano

Ennen tämän lain voimaantuloa valitun hallituksen kokoonpano on saatettava 35 §:n mukaiseksi kahden vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

70 § Nimenkirjoitusoikeutta koskevat rajoitukset

Sen estämättä, mitä 36 §:n 3 momentissa on säädetty yhdistyksen nimenkirjoitusoikeuden rajoittamisesta, on ennen tämän lain voimaantuloa rekisteröidyn yhdistyksen säännöissä oleva ja yhdistysrekisteriin merkitty muukin rajoitus pätevä, kunnes rajoitusta muutetaan.

JHL - Julkisten ja hyvinvointialojen liitto
JHL - Förbundet för den offentliga sektorn
och välfärdsområdena

Sörnäisten rantatie (Sörnäs strandväg) 23,
00500 Helsinki, PL/Pb 101, 00531 Helsinki
Puh/Tfn 010 770 31, Telefax 010 7703 330

www.jhl.fi